

V Ljubljani, v soboto, dne 16. januaria 1909.

Leto XXXVII.

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26:-
za pol leta	" 13:-
za četr leta	" 6:50
za en mesec	" 2:20

V upravnihstvu:

za celo leto naprej	K 22:40
za pol leta	" 11:20
za četr leta	" 5:60
za en mesec	" 1:90

Iz pošilj. na dom 20 h na mesec.

Pisanamezne Stev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vrakajo; nepriskrivena pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Inserati:	
Enostop. petitvrsta (72 mm):	
za enkrat	13 h
za dvakrat	11 "
za trikrat	9 "
za več kratki	8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmonvrsta	
za 26 h. Pri večkratnem ob-	
javljenju primeren popust	

Izhaja

vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod

Upravnihstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vspremo naročnino, inserate in reklamacije. Upravnihstva telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Naše Jezikovno uprušanje.

(Piše državni poslanec dr. Benkovič.)

I.

Med tem ko je težišče notranje-političnega položaja že desetletja, skoroda celo ustavno dobo nepretrgoma v rešitvi jezikovnega spora na Češkem, med tem ko je vsaka vlada takorekoč hipnotizirana od poskusov rešitve perečega češko-nemškega jezikovnega vprašanja, slovenski narod še ni prišel preko rekrimacij, ki se periodično v javnosti ponavljajo radi zapostavljanja našega jezika, zlasti v obmejnih krovovinah.

Na dnevnem redu so slučaji, da nemškonacionalni naduti uradniki odrekajo vsako pravico vporabe našemu jeziku; pri oblastih, katerih delokrog obsega po večini slovenske okraje; se zavračajo slovenske vloge, četudi so te še v polpreteklem času neovirano sprejemale (vide Korosko!), na slovenske vloge se izdajejo samonemške rešitve, v popolnoma slovenskih okrajih se slovenski govorečim pričam in celo otočencem, ker tudi nemški razumejo, z globami hoče izsiliti nemško izpovedbo (vide Ljutomer in Brežice!) itd. Vse pritožbe ali ostanejo neresene ali pa jih višje oblasti s polovičarsko rešitvijo spravijo na postranski tir, izogibajoč se vsaki načelni rešitvi. Pisac tega članka se je kot otočencu n. pr. zabranilo slovenski izpovedati; višje deželno sodišče pa je vsled pritožbe salomonski izreklo, da je otočencu po zakonu na prostu voljo dano, svojo izpovedbo na zapisnik narekovati kakor jo hoče, ne da bi sodniku zaukazalo, da sam v slovenskem jeziku vodi zaslišanje. Zadeva še danes ni končana, ker otočenec ni hotel sam zapisnika narekovati, sodnik ga pa ni hotel v slovenskem jeziku zaslišati! Sploh pri večini oblasti v jezikovnem oziru vlača popolna anarhija, bolje rečeno revolucija nemškonacionalnih uradnikov zoper zdravo pamet, celo zoper jasno besedilo trohice jezikovnega prava, katero nam je zajamčeno v raznih ministrskih naredbah.

Da v tem postopanju vlada neki sistem, da ima to sistematicno prez-

ranje slovenskega jezika zaslonbo pri najvišjih magistraturah, to je za vsacega očito, ki je kedaj poskusil poseči v sršeno gnezdo našega jezikovnega spora. S ciničnimi zavijanjami, s hladnokrvnim preiziranjem, z neko mirzlo kratkostjo uradnega sloga se gre mirno preko vseh pritožb; suhoporno se diktira občutne globe onemu, ki se drzne ne odzvati se nemškemu povabilu in zahtevati slovensko povabilo. Računa se najbrže na prirojeni nam fatalizem, ki se nas je polastil glede naših jezikovnih zahtev, celo več, — tudi glede naših celokupnih narodnih zahtev. Ravno jezikovno vprašanje je eden najvažnejših delov našega narodnega vprašanja. Z nemškim uradovanjem pride nemško liberalno uradništvo; nemško uradništvo pa je glavna opora takozvanih nemških manjšin po nemških mestih in trgih, ki se brez moralične, materijalne in številne opore v tem uradništvu ne more vzdržati.

Ti s pomočjo uradništva nemško pobravni otočiči v zaključenem slovenskem ozemlju pa imajo veliko asimilujočo silo na slovensko okolico; kajti davno so milni časi, ko je prevladoval vpliv dežele na mesta in trge. Značilno je, da je nemško uradništvo najagilnejši podpornik »štajer-cianstva«, ki je že široke mase ljudstva odtujilo ne le slovenstvu, ampak tudi krščanskemu naziranju. — Pri tem razmobiljanju puščam popolnoma na stragmotno škodo, katero povzroča nemško uradovanje slovenskemu, zlasti kmečkemu prebivalstvu, četudi ta točka najbolj podpira naše zahteve v jezikovnem oziru na zgoraj. Saj je celo štajerski namestnik v jesenskem zasedanju deželnega zborna brez ugovora nemške večine izjavil, da jezikovne razmere pri spodnještajerskih političnih oblastih niso vzdržljive vsled gmotne krivice, ki se godi ljudstvu.

Nerazumljiv je fatalizem, ki se je polastil naše javnosti vspričo tega žalostnega položaja, vspričo očitnega na zadavanja slovenskega uradovanja v obmejnih pokrajinah in istočasnega umetnega širjenja nemščine, ne le v uradih, ampak avtomatično tudi v našem javnem življenju na škodo slovenstva. Sempatija kakšna nedolžna notica v časnikih, suhoperarno regitsriranje novih krivic, kak paipni protest, kaka interpelacija — in stvar je končana. Nikjer smotrenega po-

stopanja, nikjer pičice programatičnih zahtev in primerrega povdaska tem zahtevam! Ravno sedaj, ko na severu države stopa polagoma v odločilno fazo boj za enakopravnost jezikov, ki je predpogoji mirnega razvoja narodov, ravno sedaj je naša brezbržnost nasproti rešitvi jezikovnega vprašanja tembolj usodepolna. Ko se reši češko-nemški jezikovni spor, potem bodemo v boju za naše jezikovne pravice o sami in. Naše jezikovno vprašanje mora sedaj priti na dnevni red in ne sme z dnevnega reda, dokler ni rešeno! Naše stališče v tem boju bo tem ložje, ker nam prija deloma češko-narodno, deloma stališče čeških Nemcev. Na Kranjskem se približujemo češko-narodnim zahtevam notranjega uradnega jezika, v obmejnih severnih pokrajinah pa nam bolj ugaja stališče čeških Nemcev. Kar je za češke Nemce pravično, je deloma tudi za nas dobro. Ne bode nam težko v soglasje spraviti težnje osrednjih in obmejnih Slovencev.

Približno te misli so vodile »Slovenski klub« poslanske zbornice, ko je v njem lansko poletje prodrla misel, da treba s konkretnimi predlogi za rešitev jezikovnega vprašanja na jugu stopiti pred avstrijsko javnost, zlasti pred vlado, da treba zlasti našo domačo javnost zainteresirati za stvar. »Slovenski klub« je izvolil jezikovni pododsek, v katerem so zastopani osrednji, primorski ter štajersko-koroški Slovenci; ta pododsek je po daljših študijah izdelal načrt jezikovnega zakona, katerega hoče sedaj predložiti javnosti v svrhdiskusije, in potom »Narodne Zvezze« v poslanski zbornici započeti primerno akcijo v njegov prid.

Pisac teh člankov kot referenta pododseka zadene dolžnost, javnosti podati glavne poteze in važnejše podrobnosti tega trudapolnega dela, zlasti vodilna načela pododseka in zopet druga načela, katera je pododsek po treznem prevdarku moral odkloniti.

Pododsek je uporabil celo obširno literaturo, vsakovrstne materijalije, tuter inozemsko jezikovno pravo itd. Zlasti v že veljavnih jezikovnih naredbah ter ukazih za naše pokrajine je našel obilo početkov našega jezikovnega prava, v katerih okviru si more naš jezik pridobiti saj del vindiciranih pravic.

ustavi tudi vlak in sprevodnik kliče, a čisto tihi: Bicocca. V ravnini je doma morilka malarija in prebivalci si morajo poiskati višje, zdravejše kraje. V novejšem času imajo zasajenih mnogo evkalipt, ki so menda najboljši pripomoček zoper mrzlico močvirja. Čudno, tako rodoviten kraj in obenem tako nevaren.

V Bicocci se odcepí proga proti Palermu. Juhe! Hajdimo po tej progi skozi Sicilijo.

Vozimo se čez dva potoka, ki se pred zalivom v morje združita; le v enem je malo vode, a oba imata dosti gramoza, znamenje, da je njih pohlevnost le navidezna. Pozimi je pogostoma cela planota pod vodo in promet na cestah ustavljen.

Zavijemo med hribovje, ki je lepo ozelenjeno in posejano z bodičem indijskih fig; zopet se mi zdi, da sem na Galilejskem. Ob robu je vendar nekaj poslopij. Rdečkasta živila je videti mršava, med poslopjem stopa nekaj razcapanih mož. Slama je spravljena v ogromnih kopicah, porabi se za steljo; le na eni postaji sem videl stiskalnico, znamenje, da se nekaj slame tudi razpošlje. Obdelovalci teh rodotovitnih krajev so revni najemniki; lastniki razsežnih posestev stanujejo v palatah po mestih. Neke vrste suženstvo še ni izginilo!

Bližamo se velikemu, z visokim bi-

čevjem obraščenemu kotlu; med travo se lesketa voda. To je lagodni Lentini, največje jezero na otoku, ki pa ob času grških naselbin še ni bilo. Med bičevjem so cele trume vodnih ptic; ob poletju se voda večinoma posuši in okužuje celo okolico.

Približno eno uro oddaljeno se vidi med bujnimi nasadi mestec Lentini, stari Lentini, ena izmed najstarejših grških naselbin. Že zgodaj so se v tem mestu pričele homatije sosebno s Sirakuso. Leontinec Georgias je pregovoril Atence, da so se začeli mešati v sicilske zadeve; tako se je pričela vojska, ki je Atencem prinesla pogubo. Staro mesto je bilo bolj proti jugu. Sedanje zidave so šele od potresa l. 1693., ki je mesto popolnoma razrušil.

Na postaji vstopita dva gospoda s finimi, saracenskimi obrazi.

Proga se bliža morju in zavije v dolino reke Leonardo; stari so mu rekli Terias. Med hribčeki so neznansko prijazne zelene dolinčice. Po vinogradih čuvajo visoke cipreste, na pobočjih se svetlikajo oljke, na vrhih pa samevajo poetične pinije; tu pa tam se vidi modra morska ravnina. Rajska pokrajina.

Vlak dirja navzdol. Zdelo se mi je, da vozi naravnost v morje; proga vodi sredi velikih salin. Nekoliko oddaljeno od

Nov udarec v srce slovenskemu narodu, usem Slovanom v lice.

Svojim očem nismo mogli verjeti počilu iz Rima, ki ga je prinesel dunajski »Vaterland« 10. novembra pravkar preteklega leta. Po vsestranskih temeljnih informacijah smo se pa prepričali, da je ta za nas Slovence naravnost strašna novica resnična. Zloglasna germanška pravica pesti še ni izumrla: nasilno so nas izrinili iz zavoda Sta. Maria dell' Anima v Rimu. »Dobro nemško čuteči« (der gut deutsch gesinnt) rektor »Anime«, prelat dr. Lohninger, je predložil sv. Očetu za ta zavod nov štatut; in po tem štatutu smejo biti sprejeti kot kapelani le duhovniki nemške narodnosti (natione germani), da v Rimu nadaljujejo in izpopolnjujejo svoje študije, bodisi v filozofiji, jusu, teologiji.

Odkar je bil izdelan štatut za kapelanska mesta s prostim stanovanjem in hrano in malo mesečno plačo, smo imeli avstrijski Slovani in seveda tudi Slovenci pravico se te ugodnosti posluževati. Saj je bilo v tem štatutu iz leta 1859., ki ga je objavil papeški breve 15. marca istega leta, izrecno rečeno, da nimajo pravice do teh prostih mest le Nemci, ampak vsi tisti, ki so politično pripadali takozvani »nemški zvezzi«: »Ker je »nemška zveza« v govorjem oziru stopila na mesto cesarstva, se je zdelel kajpada pravico, da tudi oni uživajo hospic, ki sicer po rodu niso Nemci, pa jih politično prištevamo k nemškim zavezničkom,« tako se glasi dotedvuk v brevu.

Nihče si nam ni upal te pravice kramiti, dokler ni ta »dobro nemško čuteči prelat« premotil sv. Očeta, da je nepoučen potrdil ta, za vse avstrijske Slovane krični štatut, ki bije v obraz vsaki pravici.

Zdi se, kot da se vračajo časi sv. Cirila in Metoda, ko je nevoščljivi nemški episkopat zaprl svetnikoma pot do Rima in se delal, kakor da dela v sporazumu in po naročilu Rima. Pa kar se takrat ni posrečilo celemu episkopatu, se tudi danes ne sme enemu prelatu, če je še tako »deutsch gesinnt!« Katoliško, pravično čuteči bi moral biti cerkveni prelat v prvi vrsti in če ga njegova šovinistička zagrizenost še tako razjeda. Kako naj pač prelat one cerkve, ki je vedno oznanjevala

samotne postaje je mesto Avgusta, na mestu stare naselbine Ksifonia. Kraj ni star, a ima dobro pristanišče. V bližini so Francozi pod poveljstvom admirala Duquesne premagali brodovje nizozemskega junaka Ruyter, ki je bil ranjen in je potem umrl v Sirakusi.

Zeleznična voda ob morju. Nekdaj je stala tukaj cela vrsta mest: Ksifonia, Mégara, Hiblea, zdaj ni niti razvalin; na kamnitem pobočju se pase nekaj bivolov. Nekoliko na višini je mestece Melilli, velika romarska pot k sv. Sebastianu. — Tam se je prideloval tudi slavni hibelski med, katerega stari pesniki tolkat omenjajo.

Edino selo je Priolo. V morju se vidi poluotok Magnisi. Tu je bilo zasidrano atensko brodovje; kraj se je tedaj imenoval Tapsos.

Zopet smo v malem zalivu, menda nekdanji Trogilus, kjer je bilo Marcellov brodovje. Na polju se vidi neka zidava, pravijo ji »torre del Marcellio«, a njegov grob ne bo tu. Bližamo se stari Sirakusi. Velike police apnenika zaznamujejo kraj obzidja starosirakuškega predmestja Ahradine. Zeleznična prerezé zidovje stare Tihe, se bliža rtu Panagia in vodi po strmem pobočju kamenitega roba. Prikazuje se prve hiše,

LISTER.

Na mestih strušnega počesa.

III.

Sirakusa.

Sirakusa! Kolikokrat se je imenovalo to mesto, ko smo pohajali šole! Koliko spominov na zgodovinske dogodke vzbujajo to ime! Poleg Rima in Aten je Sirakusa liki zvezda v zgodovini starega veka. Tu se je večkrat odločevala usoda narodov.

Vzbujali so se mi ti zgodovinski spomeni, ko je vlak neprestano dredral po svetli ravnini. »Piano di Catania« pravijo danes tej livadi, ki je skoraj le ena sama njiva. Stari so jo imenovali Iest

pravičnost, ki je pogosto edina pravica branila, branila zatiranega pred krivičniki — kako naj zagovarja svoje dejanje, ki mora celemu narodu, pa kaj pravim enemu narodu, vsem slovanskim narodom včepiti nezaupnost v pravičnost cerkve, svete stolice, zadnje varihinje od vseh strani preganjanj Slovanov?

Ali se ne pravi to v današnjih hudičasih ljudi tŕati Los von Rom, proč od Rima? Kar niso pri Slovanih in specifično pri Slovencih dosegli nemški razgrajači, da bi tudi slovanske strehe užgali z bakljo pročodrimske gonje, to zdaj poizkuša cerkveni prelat s svojimi šovinističkimi tendencami! Moj Bog, če nam cerkev pravice vzame, vzame za sto in tisočletja naprej, kje naj jih potem še iščemo?

Glasan, obupen krik se nam trga iz prsi, krik, ki nas najhujše zato boli, ker ga je povzročil oni, ki mu je naloga, krivico preganjati in nam braniti pravico. Krik, ki se mora slišati na Dunaj pred prestol presvetlega cesarja, saj je On protektor »Anime«, On naš varih in od Boga postavljeni branitelj, ki ni in tudi sedaj ne more dopustiti, da bi se nam ta prevelika krivica zgodi. Slišati se mora v ministrstvo, saj je plačan z avstrijskim denarjem rektor »Anime«, oni rektor, ki deluje zoper Avstrije; saj je javna tajnost, da ni izgnal le avstrijskih Slovanov, ampak — on Avstrijec — odriva tudi avstrijske Nemce! — Letos je en sam Avstrijec v zavodu! Torej cerkveni prelat najprej rajhovec, potem Avstrijec, nazadnje, ko nič več ne ostane, pa cerkven in pravčen? Cerkev v Avstriji, zgani se, brani naše in svoje pravice!

Prodreti mora naš krik do Rima, do prestola sv. Očeta, ki nas od njegovega prestola sirovo, krivično in zavratno pehajo in nam iz ust trago kruh, ki so ga nam v Rimu pripravili dedje. On, prijatelj siromakov, tega ne more in ne sme dopustiti; naš žalostni krik ne sme in ne bo prej utihnil.

Krik naš mora priti do vas, zaupniki ljudstva! Poslanci, kje ste? Tu gre za eminentne kulturne koristi! In imamo Slovenci še posebne pravice do zavoda: Prvi ljubljanski škof Žiga Lamberg je bil velik dobrotnik »Anime« in tudi iz našega slovenskega denarja se še dandas zavod vzdržuje. — Kje ste drugi Slovani, ki ste tudi vrženi na cesto? Dvignite na Dunaju z našimi vred svojim glasom, če vam je res za pravice slovanske!

Da, kot en mož se moramo vsi Slovani dvigniti, da odbijemo želesno nemško pest, ki nas je udarila v obraz, ki nam je zdrobila naše pravno zajamčene pravice in hkrati oskrnula naše najsvetješte svetinje; v stran je treba potisniti človeka, ki ga je cerkev odlikovala s prelatsko častjo, da potem lažje sramoti oseb sv. Očeta in jo skruni in hoče v očeh vseh Slovanov in sploh Avstrijev napraviti za krivične Njega, branitelja in variha pravice zatiranih.

Ne moremo molčati; prehod je udarec, preveč nepričakovani; ne bomo molčali, dokler se nam ne vrnejo naše pravice: preveč skeli, prehudo boli. Kdo bi si upal tak rop zagovarjati pred Bogom in pred pravično čutecimi ljudmi? Kdo bi hotel biti odgovoren za vse zle posledice?

Idrijske novice

i **Javni shod** so napravili naši naprednjaki in socialni demokrati pretečeno soboto. Mladi Tavzes je zabavljal proti gremenu in kljčnega vladnega komisarija v Idrijo. On naj vodi vse občinske posle in odstavljenega tajnika naj zopet sprejme v službo. Kristan Tonče tudi pravi, da se mu tajnik Julča smili, a liberalci so sami krivi. Kaj se pa pajdašo s klerikalci. V Ljubljani se objemajo, v Idriji se pa ob službo devajo. A to zopet ni všeč prvemu govoriku Tavzesu, ki očita socialnim demokratom, da se premalo ogrevajo za našega tajnika. Naprednjaki bi bili sami lahko zmagali pri volitvah (Klici: Oho! Saj ni res! Potrebovali ste nas!), a iz ljubezni do sodrugov so pritegnili k sebi socialne demokrate, ki jim pa sedaj slabo plačujejo uslugo, ko tako mirno prenašajo gerentstvo. Druga točka se je glasila: Belar. O tej je govoril rudar Straus in spopolnil ga je seve Kristan, češ, da se gre vse le za oslovo senco. O slovenskem vseučilišču v Ljubljani se je Tone Kristan zaničevalno izrazil, da bode le navadni lemenat. Sploh klerikalci in univerza je po njegovem enako kakor maček in pa klobosa. Tudi Šusteršič je prišel na vrsto. Navzočih je bilo skupaj 70, med njimi komandirani Sokoli, nekaj žensk, volivcevne 30. Bil je zelo klavrn shod. Zakaj pa? Zato, ker ljudje spoznavajo, da gerent bolj dela, kakor župan, in če je tajnika odstavil, pisarna radi tega nič ne tripi, pač pa zadolžena občina letos nekaj stotakov prihrani. Kristan več ne vleče s svojimi »dovtipi« in njegovega vednega zabavljanja so se ljudje že naveličali. Po čemu bom hodil na shod, pravi priprost rudar, ko že naprej vem, da bo le čez klerikalce sploh in čez duhovne posebej zabavljali, kaj pa metnega takoj ne bo povedal, saj ni zmožen. In tako je prišlo, da se je zadnji javni shod korenito ponesrečil, morda celo socialni demokrati spoznajo, da so dobili slabega zaveznika v liberalcih, ker se sedaj na koncu kar šopirijo, češ, tudi brez vas demokratov bi mi lahko jahali.

i **Obsojene** so bile pred okrajnim soščem 12. januarja štiri osebe, ker so govorile, da je imel Gorski župnik nečastno razmerje z znanim dekletom, ki je izginilo 2. decembra. Kaj vse so obrekovalci napletli, niti zapisati ni. Zlasti, odkar je bil v zadnji številki »Napreja« tista lažnjava nesramna notica, katero smo omejili pretekli ponedeljek v »Slovencu«, so kar očitno blatili imenovanega duhovnika. Naravnost prisiljen je bil iskati pomoč pri sodišču. Obžalovanja vredne so žrtve. Je pa tudi čudna, slepa vera, ki jo imajo nekateri v to, kar berejo v rdečem »Napreju«. Obsodba se je glasila na teden dni zapora z enim trdim ležiščem in postom.

i **Sankanje** je tudi pripravilo nekega rudarja posestnika v nesrečo. Obsojen je bil na 20 kron globe in 6 kron odškodnine, češ, da je poškodoval realcu Jenčiču sani, ker jih je pahnil pod cesto. Menda ga je tožil zastopnik državnega pravnika, Dragotin Lapajne, pri katerem stanuje Jenčič. Bolje pa bi bilo, da bi bil naznani sebe in gojence v svojem penzionatu, ker so se vozili po javnih, a tesnih potih, kjer so bili pa pešci radi tega v nevarnosti.

so napisi vendar tudi za-me. Površje je vse razrito, zdi se mi, da sem na grobišču. Skačem navzdol, plezam navzgor; namah pa stojim pred širokim jarkom z navpičnimi stenami, stene so preprežene z zimzelenom, na dnu je bujna rast. Oranže in limone z zlatim sadom. Stojim torej pred eno takozvanim »latornia«. Ti velikanski jarki so značajni za Sirakuso. Bili so ogromni kamnolomi, ki so pa obenem tudi služili za jetnišnice; vojni jetniki so morali tukaj delati celo življenje. Koliko vzdihov in gorja so čule navpične stene, koliko solz je porosilo tla, ki so sedaj neizmerno rodovitna.

Stal sem ob latornia di Sa. Venera. Grem zopet na pot. Kmalu sem pri drugi latorniji »del paradiso« ji pravijo, v resnici pravi raj; skoraj omamljiva dišava je puhtela iz njenih vrtov.

Blizu je grško gledališče, odkoder je krasen razgled ob solnčnem zatonu.

Še je čas, da si ogledam ostanke in razvaline.

Najprej grem k rimskemu amfiteatru, ki je eden izmed najbolj ohranjenih in največjih na Laškem. Zidali so ga ob času Avgusta; z rimskim kolozejem se ne da primerjati.

Par sto korakov proti zapadu so ostanki velikega oltarja, katerega je postavil Hieron II. Oltar je bil okoli 200 metrov dolg, 22 metrov širok in 10 metrov visok; imel je dvoje orjaških stopnic. Tu so klali živino, zgoraj so darovali. Severni del je sklesal iz žive skale, južni sestoji iz ogromnih kvadernikov. Na tem orja-

Zanimivo je, da je bil imenovan rudar tožen, da se je dne 26. decembra pregrešil nad Jenčevimi sankami, ko se tistega dne ni niti najmanje dotknil kakih sani. Dragotin se vedno bolj prikuplja delavcem posestnikom. Za Balantom je kmalu prišel Vončina.

i **Dragotin Lapajne** upa zopet priti na županski stol. O tem pa o drugi priliki.

i **Rokodelski pomočniki v Idriji** prirede veselico v prid obrtniški bolniški blagajni v nedeljo, dne 24. t. m., v pivarni pri »Črnomu orlu«. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstopnina je 40 h za osebo, preplačila se hvaležno sprejemajo. K mnogobrojnim udeležbi vabijo uljudno rokodelski pomočniki.

i **Slovensko poveljevanje** bude odslej pri nastopih našega veteranskega društva. Tako so sklenili društveniki na občnem zboru zadnjo nedeljo 10. januarja. Ker so se marsikateri odtezali doslej javnim nastopom največ radi nemške komande, bude tem veličastnejši oni nastop, ko se bodo pokazali vsi veteranci kot možje slovenskega prepričanja ne samo v besedi, marječ tudi v dejanju. Lep in časten za Slovence je bil sklep, naj bode tudi dosledno delovanje!

i **Vincencijeva družba** je društvo, ki podpira siromake, ne da bi si ogledala prepričanje, kakšnega je revež, ki potrebuje podpore. V preteklem letu 1908. je imela dohodkov 1897 K, stroškov pa 2208 kron. Primanjkljaja je torej 311 K. Obupavalni pa delavnici Vincencijeve družbe gotovo ne bodo, ker bodo gotovo tudi v prihodnje našli dobra srca v podporo ubožnih oseb in družin, ki jih ne manjka pri nas. Družba je dobila okroglih 200 K več podpore, kar priča o naklonjenosti ljudstva, izdala pa je 350 K več nego lani.

Ješenške novice

i **Županstva pozor!** Zgodil se je slednji slučaj. Nekdo se je pritožil zoper županstvo na Jesenicah pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Radovljici, ker je županstvo dalo napraviti majhen vodovod, in je navadel za to svoje vzroke. Okrajno glavarstvo je vprašalo nato županstvo, kaj ima zoper to pritožbo odgovoriti. Županstvo je odgovorilo, da ta pritožba nima podlage, dotičnik, ki se je pritožil, je le pokazal, da ljubi osebnosti in dela zgago, saj je pred dvema leta sam županstvo pismeno prosil za ta vodovod, ki se je zdaj zgradil. Stvarnih razlogov zoper vodovod ne more imeti, ker je sam prosil zanj, imeti more torej le osebnosti zoper sedanjega voditelja županskih poslov. In kaj se je zgodilo? Dotičnik, ki se je pritožil zoper županstvo, je vložil pri c. kr. okrajnem sodišču v Kranjskigori tožbo zoper voditelja občinskih poslov na Jesenicah, češ, da ga je razobil, ker mu je v uradnem dopisu na c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici očital, da ljubi osebnosti in dela zgago. Kje je izvedel, kaj se je pisalo v uradnem dopisu? Kako je mogel vložiti tožbo, če ni imel v rokah dotičnega uradnega dopisa, da se je prepričal, kaj je v njem pisane o njem? Torej županstva pozor, pazite, kaj pišete c. kr. okrajnemu glavarstvu v Radovljici!

so napisi vendar tudi za-me. Površje je vse razrito, zdi se mi, da sem na grobišču. Skačem navzdol, plezam navzgor; namah pa stojim pred širokim jarkom z navpičnimi stenami, stene so preprežene z zimzelenom, na dnu je bujna rast. Oranže in limone z zlatim sadom. Stojim torej pred eno takozvanim »latornia«. Ti velikanski jarki so značajni za Sirakuso. Bili so ogromni kamnolomi, ki so pa obenem tudi služili za jetnišnice; vojni jetniki so morali tukaj delati celo življenje. Koliko vzdihov in gorja so čule navpične stene, koliko solz je porosilo tla, ki so sedaj neizmerno rodovitna.

Na zapadni steni prej omenjene rimske latornije je namreč iz skale izklesana 23 metrov visoka in 65 metrov globoka jama, kateri se vidi podoba velikega S in, če ima kdo malo domišljije, razloži lahko tudi podobo ušesa. Ogromni rovi se zgoraj zjednijo v odprtini, ob kateri se sliši vsaka v globočini izgovorjena beseda prav razločno. Pravljica gre, da je Dijoniz tukaj poslušal govore jetnikov, zato so skalni dali ime: »orecchio di Dionysio«.

Fant dobi solde in jaz grem proti grškemu gledališču. Menda je bila to največja stavba te vrste. Ohranjenih je še 46 vrst sedežev, bilo jih je pa bojda 60. Osem širokih stopnic vodi k sedežem, ki so bili razdeljeni po dveh hodnikih. Spodnji sedeži so bili obloženi z marmorjem; vidi se tudi še nekaj grških napisov v živo skalo. Grki so znali poiskati gledališčem lepe kraje.

Solnce se je bližalo hribom. Splezam

j **Železničarjem** socialnim demokratom, ki jim je zadnjič »Slovenec« nekaj resnic povedal, ni všeč, da si vzame »Slovenec« tako svobodnost ter jih opominja, naj ne preganjajo svojih tovarišev, če so drugačnega prepričanja. Toda se že bodo morali privaditi na to, da jim bomo v prihodnje posvetili večjo pozornost. Dokler bodo mirni in ne bodo vsiljevali svojih rdečih nazorov, jih bomo pri miru pustili, a molčali ne bomo, če bodo celo v službi tovarišev nadlegovali in terorizirali, ker nočejo pristopiti k njihovi rdeči organizaciji. Danes opozarjam tistega mojstra na prog, da vemo, kako postopa proti delavcem. Se malo manjka in mera bo polna. Država ne sme plačevati agitacije za socialno demokracijo!

Štajerske novice

š S čegavim denarjem se Spodnji Štajer ponemčuje in razkrstjanjuje. »Alldeutscher Verband« v Hamburgu je poslal protestanškemu pastorju Fritzu May v Celju 2000 mark za Nemce v Sevnici. Pastor Fric May se je nato »Verbandu« zahvalil v tako značivem pismu, ki je prišlo v javnost. Pismo je brezsmorno, da ga je v istini zmožen le tak protestanški fehtač, kakršen je May. May se namreč tu imenuje pastorja »katoliških in evangeličnih Nemcev« v Sevnici ter se Hamburžanom zahvaljuje za njihove marke, češ, le taka podpora bo mogla ohraniti spodnještajersko nemštv, ki pa bo uspešno proti Slovanom zavarovalo le, ako vsi Nemci z ženami in otroci zavrzijo katolice, ki »poslovanjuje in nima tistih duševnih in naravnih vrednot, s katerimi razpolaga protestantstvo.« Naposled pozivja Hamburžane, naj za Sevnico pošljejo še nadalje denarja, kajti »Slovenci v tem okraju očito razpolagajo z denarjem iz Rusije in Vatikana.« Mi samo to pravimo: Če Hamburžani verjamejo pravljicam Frica Maya, potem je pač neopravičen glas, ki jih označuje za najbolj prefrigane ljudi v Nemčiji. Značilno je, da Nemci v Spodnjem Štajerju grade šole in kupujejo posestva z denarjem iz rajha, zakar je Fricovo pismo očiten dokaz, obenem je pa tudi zabavno videti pastorja, kako nesramno fehta in zraven tega psuje ljudi, sredi katerih živi. Ali ne bi bilo dobro, ako bi naša inače tako občutljiva vlada take hujšače čez mejo pognala, posebno zdaj, ko se ji ni treba batiti kakega Eulenburga, da bi interveniral? Ampak naša vlada tega ne bo storila, ker ji je več za privandranega Nemca, kakor za Slovence domačine.

š V celjski bližini tri četrt ure od mesta, je na prodaj velika opekarica (Ringofen) ter bi podjetje prav dobro neslo. Cena bi bila okrog 140.000 K. Dalje je lepa velika žaga pri Št. Jurju ob južni železnici na prodaj. Kdor se za eno ali drugo podjetje zanima, naj se obrne na »Trgovsko društvo« v Celju.

š **Prva Slovenka kot urarska pomočnica**: Iz Ljutomerja se piše: Vrla hčerka narodnega urarja Martina Čagranja, bila je na dan Sv. Treh kraljev oproščena v svoji stroki in je prva slovenska urarska pomočnica.

na višavo, kjer je bil Nimfeion, velika jama. Vsedem se in čakam zatona.

Okoli mene je mir, nekaj tujcev hodi doli po gledališču, tam spodaj pa drvi po ozkih ulicah mesta življene.

Vitke ciprese imajo dolge sence, rahlja morska sapica pa zašumi v oranžah. Zdi se mi, da gledam, kako vystajajo iz gajev, morja, izza starega obzidja in iz razvalin podobe iz vihrove preteklosti tega kraja.

Bojda so prišli sem najprej starji Fejnčani. Leta 734 so si osvojili kraj Korinčani in v kratkem postali gospodarji cele bogate pokrajine. Sirakusa je postala največje mesto ne samo Sicilije, ampak celega grškega sveta. Njena zgodovina je zgodovina Grkov sploh. Neštevilni boji so se izvojevali ob njenih zidovih in v njih pristaniščih. Tu je bila zdrobljena moč slavnih Aten za vselej in Tukidid sodi po pravici: »To je bil najimenitnejši dogodek grške zgodovine.« Cela vrsta slavnih mož je živelata tu: Ešil (Aischylos, Pidar, Sofron, Simonid, Teokrit, Arhimed. Moč sirakuskanskih kraljev je segala daleč na okoli. Ogromni zakladi umetnosti so bili nakopičeni po obrežnih svetiščih, bogastva je bilo brez mere. Cicero imenuje Sirakuso: Največje grško in najlepše mesto — in to potem, ko so Rimljani odpeljali, kar so le mogli.

Rimljani je bil za mesto turško kopito. Slavna Sirakusa je postala navadno mestce in se nikoli ni več dvignila; takrat je bila nekdaj njen moč.

š Mački napadli žensko na mrtvaškem odu. Sliši se iz fare Zavrčke grozna novica. Umrla je 8. t. m. stara ženica, imo nam ni znano; ker so pa pustili mrtvo ženo samo v hiši na mrtvaškem odu, napadli so jo mački in so ji odgrizli nos, brado in pa jezik. Ne puščajmo mrljev samih!

š 15 tisoč kron za plemstvo! Šoštanski Hans Woschnagg bi rad dobil plemstvo. Mož se je peljal v Slovenji gradec in ponudil tam okrajnemu glavarju 15 tisoč kron kot fond za ustanovitev hiranice v okraju, če dobi plemstvo. Pa so se njegovi tisočaki zavrnili in Hans v Sloveniji gradec, Hans iz Slovenjega gradca!

š Bivše shajališče »Südmarkovcev« v slovenskih rokah. Iz Sevnice se piše: Tudi v tem trgu so pričele nemške trdnjave pokati. Zloglasni »Hotel«, edino središče vsenemcev, je te dni prešlo iz rok gospe Mrazove v lastnino gospoda Juvančiča, posestnika na Zidanem mostu.

š Socialni tečaj v Ptiju. Vse naše somišljene v ptujskem okraju opozarjam na socialni tečaj, ki ga priredi S. K. S. Z. v Ptiju dne 25. in 26. januarja. Prosimo somišljene, da agitirajo v svoji okolici za obilno udeležbo k temu tečaju. Kdor bi se ta dva dni ne mogel sam gmotno vzdržati, bo za njega poskrbljeno. Vsi na tečaj, da bo časten obisk.

š S. K. S. Z. za Štajersko. Naša nepolitična organizacija vkljub vsem nasprotniškim nakanam krepko napreduje. Zveza razteza svoje delovanje vedno bolj in bolj v posamezne kraje, posebno pozornost obrača na jezikovno mejo. V zadnji seji je sklenila ustanoviti zopet novo knjižnico v neki, v narodnem oziru zelo izpostavljeni župniji, eni knjižnici knjige zamenjati in dvema društvoma posoditi več knjig. Zadovoljno so se obnesli od »Zvez« prirejeni socialni tečaji, ki so povsod dosegli lepe uspehe in ostavili najboljše vtise. Vršili so se do sedaj v Slov. Bistrici, Veliki Nedelji, Sv. Križ pri Slatini, Ljutomeru in Šoštanj. Kmalu pridejo še drugi kraji na vrsto. Svoje zastopnike pošlje »Zvez« mnogim društvom ob priroki prirejanj občnih zborov. Z mlado duhovščino na Koroškem po dogovoru stopejmo v to zvezu, v svrhu ojačanja narodno-obrambenega dela. Društvo se priporoča, da ob prilikah prirejanj raznih veselic kolekujejo vabila in vstopnice z obmejnimi kolekmi. Ker sta pristopili društvi na Vidmu in na Rečici, je zdaj v »Zvez« včlanjenih 106 društev. Vse rodoljubne Slovence prosimo, da nas podpirajo z denarnimi prispevkami in knjigami, ki jih porabimo za svoje brate na jezikovni meji. Poročati nam je še, da S. K. S. Z. tudi letos vzame prireditve romarskih vlakov v lavantinski škofiji v svoje roke.

š Iz sole. Odč. Kavčič, učiteljica v Zrečah, se je službi odpovedala ter se poročila z gosp. Sitarjem v Žalcu. Na njenem mesto pa pride gospodična Preželj, dosega učiteljica na Stranicah. Tu je pa zopet v službo vstopila gospa Bobičeva, soproga tamošnjega nadučitelja. — Na dekliški ljudski šoli v Ptiju je nastavljena kot učiteljica Ernestina Elsner iz Ljubljane. — Stačna učiteljica ženskih ročnih del v Št. Kancijanu je postala Jurko Vida iz Razborja. — Učiteljica Frančiška Hrovat v Ljubnem je dobila dovoljenje za možitev z učiteljem Martinom Sotlar istotam.

š Slovenska zmaga. Dne 12. t. m. vršila se je volitev občinskega odbora v Rihtarovcih pri Radgoni. Zmagali so združeni Slovenci ter vrgli celi nemškutarski odbor, z nad dvetretjinsko večino.

š Duhojniške vesti. V začasni pokoj je zaradi bolezni stopil č. g. Janez Horjak, kaplan pri Kapeli. Na njegovo mesto pride č. g. Vlad. Capuder, doslej kaplan pri Mariji Snežni. — V pokoj je stopil č. g. Matija Kelemina, knezoškofojski duhovni svetovalec in župnik v Št. Ilju v Slov. goricah. Župnija je razpisana do 17. februarja.

š Dva otroka zgorela. Na posestvu Ormož je izbruhnil ogenj v stanovanju hlapca Alojzija Feguša. V sobi sta bila zaprta hlapčeva otroka, deklica in deček, ki sta v ognju zgorela.

š Umrla je v Gradcu gospa Elizabeta Sirak, soproga ključavničarskega mojstra. V Mariboru je umrl lesotrezec Roman Merkl. Istotam je umrl 70-letni hišnik katoliškega tiskovnega društva Franc Babič.

š Č. g. Jakob Rauter, župnik v Pilštajnu, se je moral podati v Gradec k usmiljenim bratom, ker se mu je vnel slepič. Kakor izvemo, je operacijo srečno prestal. Sicer pa se priporoča sobratom v molitev.

š Roparski napad na poštnega sela. Ko je nesel poštni sel Zorko iz Ptuja brzjavko na Borel grad, ga je napadel kočar Andrej Krajnc iz Stojne in mu vzel 5 K iz žepa. Take sadove rodi nemškutarstvo.

š Kot notar se naseli v Slovenjem Gradcu s 15. januarjem dr. Hans Winkler, dosedaj v Rožeku.

š Umrl je v Ormožu 83 let stari posetnik J. Fuchs.

š Maribor. Vsled nameravane stavbe novega mostu je zvišal občinski svet v zadnji seji hišno-najemninski davek od 6 na 9½%.

š Rogatec-Statina. Tukajšnja podružnica šulverajna si je izvolila novi odbor, v katerem sedijo: dr. Hoisel, inženir Menglisch, učitelj Leitgeb in vrtnar Kaderschka.

š Konjiški glavar Lehman ima vsled bolehnosti štirimesečni dopust. V tem času ga bo nadomestoval komisar Ehrenwert.

Iz krogov poštnih uslužbencev.

Poštni uslužbenci, necertifikatisti, so bili v jubilejnem letu tako dobro regulirani, da so dobili taki, ki imajo po 19 do 22 let službe, z vojaškimi leti celo po 23 do 25 let, po 20 kron stalne plače na leto več. Kar bi se moralno že zdavnaj zgoditi, da bi se uredilo napredovanje po službenih letih, se tudi sedaj ni izvršilo, ker so marsikateri mlajši v višji in starejši v nižji plači. Plača se jim je tako razdelila, da bi mogli po celih 47 let služiti, da pridejo do najvišje, in sicer devet stopinj po tri leta, je 27 let, dve stopinji po pet let, znaša 37 let, tri vojaška in sedem provizoričnih let, je skupaj 47 let. — V svoji opravičeni prošnji, zaradi napornega dela, se je izrazila želja znižati službo na 35 let. No, sedaj pa bode moral služiti 47 let, če bode hotel priti do viška. Državni poslanci se prosijo, delati na to, da se ta krivica popravi. Poštna služba je težavna, in če kdo, zaslubi poštni uslužbenec pošteno plačo in pravilne razmere.

Društva.

Za »Slovensko dijaško zvezo« so darovali: Hranilnica in posojilnica v Vipavi 20 K; omizje tarokistov 4 K 56 vin.; monsignor Franjo Dovgan, prošt v Metliki, 10 K; dr. Jos. Mal in dr. Ivo Pregelj vsak 5 K mesto promocijskega naznanih; J. Mulaček 2 K. — Vsem častitim darovalcem prisrčna hvala! Naj bi našli kmalu mnogo požrtvovalnih posnemalcev! Zgled naj nam bodo Nemci, ki žrtvujejo za Südmarko vsako leto nad milijon. — Darove je pošiljati na predsednika iur. M. Natlačen, Dunaj VIII., Strozzigasse 42.

Predavanje društva »Pravnik«. Društvo »Pravnik« v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 18. t. m., ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani društven večer s predavanjem gosp. okrajnega sodnika dr. Mohoriča o »načelu uradnosti pri izvršilnem postopanju«. Odbor vabi uljudno k obilni udeležbi.

Vič - Glince. Minulo nedeljo po polne je bil v tukajšnji društveni sobi občni zbor slov. katol. izobraževalnega društva. Po poročilu tajnikovem in blagajnikovem so bili enoglasno izvoljeni v društveni odbor: predsednik Valentin Sever; odborniki: Alojzij Čatar, Fr. Gorjup, Iv. Jezeršek, p. Avguštin, Fr. Pavlič in Iv. Moljč. Z novim odborom so si člani izbrali novih, za društveno življenje vnetih zanesljivih moči, kajih imena nam jamicijo, da smemo pričakovati, da bo društvo ustrezalo svojemu namenu, da bo skrbelo za izobrazbo in pravi napredek mej župljani in da bo svojim udom nudilo koristne zabave in potrebnega razvedrila. Z veseljem se je sprejel sklep, da se v društvu sestavi moški pevski in tamburaški zbor. Prihodnjo nedeljo, t. j. 17. januarja popoldne po krščanskem nauku bomo imeli v svoji sredi g. Franc Tersegjava, ki nam je obljudil zanimivo predavanje. Člani, zlasti mladeniči, ne zamudite lepe prilike in prihrite v obilnem številu k predavanju.

lj I. Ljubljansko delavsko konsumno društvo. Opozarjam na naznano občnega zborna »I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva« v inserativnem delu. Tekom pretečenega leta je društvo pristopilo na novo 97 članov. Prodalo je društvo blaga za 111.793 kron. Čistega dobitka je pa napravilo 10.161 K 48 h. Člani dobili bodo zopet pet odstotkov od vsote nakupljenega blaga in 4 odstotke od deležev, t. j. med okroglo 350 kupajočih članov se bo razdelila vsota okroglo 6000 K. Pač lepo novoletno darilo. Društveni prostori se nahajajo v Ovijačevi hiši v pričilju, Kongresni trg št. 2.

Nova zadružna v Istri. Na otoku Krku se je ustanovilo »Gospodarsko trgovsko društvo u Staro Baški«.

Zabaven popoldne z dodejansko igro »Sveta Neža«, petjem, deklamacijo in srečolovom je priredila 3. in 6. t. m. dekliška zveza v Loškem potoku.

Kranjski deželni zbor.

Včerajšnja budgetna debata je bila pač ena najsijajnejših, kar se jih je sploh vršilo v kranjskem deželnem zboru, odkar obstoji. Narodnonapredna stranka se je izčrpala v dr. Tavčarju, ki je presojal septembarske dogodke bolj iz občecloveš-

kega kakor iz političke stališča, naslednji govorniki njegove stranke pa so ponovili tiste vsakdanosti, ki jih javnost po časopisu že zdavna pozna in ki ne kažejo globljega umevanja usodnih pojmov. Zlasti en govornik narodnonapredne stranke je — gotovo le na svojo roko in iz svojega lastnega okusa — vpletel v svoj govor tolke banalnosti in osebnosti, da je s tem debato proti vladu spravil na nivo pouličnega revolucionarstva, ki vpliva na maso, nima pa nobene stvarne veljave. Sele ko se je oglasil k besedi dr. Šusteršič, kar je vzbudilo med poslanci in na galeriji napeto pozornost, je budgetna debata dosegla višek, kakršnega je redko kdaj. Dr. Šusteršič je takoreko absorbil vse, kar so prejšnji govorniki govorili, zbral vse momente, ki so se navajali in jih pokazal z njemu lastno političko dalekovidnostjo v novi luči; vse je bilo pod vtim, da govor resnični politik, ki gleda dogodke globoko v njihovih izvorih in z moško odkritosrčnostjo pove, kaj je resnično, kaj pretirano. Dr. Šusteršič je s tem dal vladu veliko hujši udarec kakor tisti, ki hočejo ves svet zrevolucionirati, pa se vendar udeležujejo aktivne politike. In zlasti eno je bilo, kar je včeraj dr. Šusteršič že od prvega početka zagotovilo sijajen uspeh: povedal je, kar dežela, kar ljudstvo, kar vsi pametni in razsodni elementi v resnici mislijo: iz njega je v istini govorila ljudska duša! Na enaki višini — pa z drugega stališča, s stališča nad dnevnimi dogodki visoko vzpenjajočega se univerzalnega duha — je bil govor dr. Krekov, ki je našel tako globoke momente — zlasti ko je slikal lepoto naše dežele in njenega ljudstva, ko je postavil temu nasproti omejenost in ozkorčnost vlade in birokracije — da je celo zbornico in gallerijo vnel s tisto idealnostjo, ki ni ravno prepogost gost v zbornicah. Zelo interesantan pa je bil tudi baron Schwiegel, mož, ki je že po svoji preteklosti ena najzanimivejših prikazni kranjskega veleposestva. Imel je, kakor oba prejšnja govornika, zbrano okoli sebe vso zbornico. Mož, tu in tam zastrel po nazorih, prebogat po izkušnjah, plemenit po obliki, pravi tip starega Kranjca. Ti trije govorniki so včeraj dali pečat celi razpravi, vse drugo je izginilo.

Ob 4. popoldne deželnemu glavar Šuklje zopet otvoril sejo.

Dr. Oražen

govori o faktorjih, ki podpirajo kranjsko nemštvo. Dvomi, da žele Nemci mir. Očita kranjskim Nemcem, da so v kazini odobravali vse napade na Slovence na Štajerskem in Koroškem. Naglaša, da se bo kranjsko nemštvo ugonobilo. Dr. Egerju očita, da ceni slovenčino, kadar se gre za trgovino njegovega očeta. Govornik napada nato »Kranjsko hranilnico«. O podporah »Kranjske hranilnice« trdi, da pred vsem služijo nemško-nacionalnim namenom. Za nemško gledališče je spravila »Kranjska hranilnica« že 600.000 kron. Nato napada dež. predsednika Schwarza. Dež. glavar: »Prosim govornika, bolj mirno.« Med poročevalci dež. vlade je en sam Slovenec. Med 15 praktikanti je samo 5 Slovencev. Navaja več smešnih, kako znajo vladni uradniki slovensko. Graja pristransko postopanje dež. vlade pri razdelitvi ustanov. Končno pozivlja Schwarza, naj sam odstopi.

tam se sedaj po kamenitih tleh pase drobnica.

Solnce je zatonilo. Čudovit kras se je razlil nad pokrajino, zdi se mi, da je tu kosa raja na zemlji. Nedosežna harmonija barv, ki šwigajo nad morjem, mestom, obrežjem in se zgubljo za prijaznim hribovjem, tvori podobno, ki je sama vredna, da si jo gre ogledat tudi najbolj oddaljeni tujec.

V mestu in na nebu zalesketajo prve lučice. Skoraj me pretresava večerni blad in hitro jo maham preko dišečih vrtov.

Na oslu me dojde kapucinski brat, ki prihaja iz »bere«, kakor priča ne preveč poln žakelj. Vprašam ga radi katakom, ki katerim je vhod pod njih cerkvijo. Za sedaj, meni, je prepozno, naj pridem jutri. Jutri dan pa ni bilo časa in tako nisem videl podzemeljskih rogov, ki so obsežnejši od rimskih, a še malo preiskani.

V hotelu je vse po amerikanski šegi. Pri majhnih mizicah je v obširni obednici vsakemu gostu odmerjen poseben kraj; le zakonski so skupaj. Vse se pogovarja čisto tih, večinoma angleški. Jesti moraš, kar so ti kuhinjske vile ali menda »vilarji«, pripravili, sam ne smeš zahtevati posebnih jedil, pač pa imaš dosti na razpolago. Moj pošteni slovenski želodec je jel že protestirati, ko so Amerikanci še vedno jedli, kakor bi bil jutri dan začetek 40-danskega posta. Malo sram me je pa bilo, ko sem imel jaz skoraj edini buteljko slad-

kega iz Etne pred seboj, a dober je pa bil, da bi bil primojuš še tri izpil, če bi ne bilo treba »sramote«.

Tiho smo se razšli. V »fumoirju«, kabinetni, smo začeli pogovor z Rusi. Ker smo bili v francoščini vsi bolj »svoh«, smo si povedali eno in drugo po domače, in šlo je. Jaz gospode nisem vprašal, kdo da je, pač pa je bila ena gospodična radovalna radi mene. Ko povem, da sem duhoven, so me vsi začudeno pogledali in postali precej mrzli. Neumni predvodki!

Odredim vse potrebno za jutri dan. Noč v Siraku je bila ena izmed najsladkejših.

Na vse zgodaj sem na nogah.

Tik ob hotelu je vhod v latornia dei Cappuccini, ki je hotelirjeva lastnina. Kamnolomi so ogromni, stene tvorijo cele gore, pod oboki bi lahko stale obsežne palače; edino odtod so spravili nad 800 tisoč kubičnih metrov kamna! Res žalostna je bilo usoda onih sedem tisoč Atencov, ki so v teh ječah poginili. Zdaj je vse lepo pospravljeno, med bujnim nasadi so krasni cvetličnjaki — stene, ki so čule nekdaj stok ubogih jetnikov, gledajo sedaj šetajoče amerikanske milijonarje!

Na cesti stoji moj vetturino: poravnam »amerikanski« račun in se vsedem.

Ravno se je dvignilo solnce nad mestom in Sirakusa blišči v novem krasu. Po morju prihaja velikanska jadrnica. Živo me spominja na prihod sv. Pavla, ki je

grškimi okni iz srednjega veka, potem krenem k vrelcu Aretuze, ki je obdan s polukrožnim zidom in obraščen s papiri. Pravljica pripoveduje, da je vodni bog Alfej zasledoval Aretuzo iz Elisa do sem, Diana jo je spremenila v vrelec, da uide zasledovanju. Vsled potresa je postalova slana.

Ob pristanu je krasen park in sredinovsod lepa soha slavnega matematika Arhimeda. Napis, da bi bil z neke vrste zrcalom začgal v pristanu

Glavar Šuklje

odločno zavrača zadnji stavek dr. Tavčarjevega dopoldanskega govora, ki je dejal, da ležita dva mrtvaca ne samo med Slovenci in Nemci, temveč tudi med Slovenci in dinastijo. Ta trditev je v flagrantnem nasprotstvu z istinitimi čutili celega slovenskega ljudstva! (Odobravanje pri poslancih S. L. S.)

Gangl predлага, da se izpremeni kranjska meja.

Omenja, da imajo učitelji v Idriji uniforme X. činovnega razreda, plače pa pre malo, kar on obžaluje. Pritožuje se glede na Idrijo, katero dežela vali na državo, država pa na deželo. Ali naj se Idrija le na božje usmiljenje zanaša? Nato razlagata filozofijo srednjih šol, osobito realk. (Med govorom se dvorana skoro popolnoma izprazni.) Gangl nadalje povdarja, da je v Idriji šolska mizerija. Mesto edino kaj stori za rudarje. (Pegan: Na to glejte, da Novaki in Tavzesi ne bodo ubogih rudarjev pri sodiščih za malenkosti ovajali!) Gangl: To ne spada sem. (Pegan: Spada, spa!) Gangl v veliki zadregi nadaljuje, govorč o zahtevah moderne vede. (Vse, kar je Gangl v proračunski debati povedal dobrega (jako malo), je prinesla predzadnja »Naša Moc«.) Gangl pravi, da je dvorana pri »Črnem orlu« v Idriji hlev. Nato citira dr. Krekovo predavanje o »Psihologiji mas«. Nato prehaja na idrijsko vprašanje o novi palači za izobrazbo, katero je, kakor on meni, v soglasju z načeli dr. Ivana Evangelista Kreka. O gospodu Goliju pravi govornik, da je pa menet človek, čeprav je pristaš S. L. S. Potem govorovi še pol ure, ko ga je deželni glavar opomnil, naj govor manj dolgo vezno. Stavi predlog, da se **kranjske meje izpremene in Idrija pride pod Tolmin!** (Strašen krohot v zbornici in na galeriji.) Pravi, da je za to govoril, da bodo njegov govor v Idriji brali. (Velika veselost tudi med liberalci.) Stavi resolucije glede na podporo 40.000 K., nadalje prezidavo poslopja za čitalnico, in da se Novaka zopet nastavi za tajnika.

Poročilo deželnega predsednika.

Baron Schwarz odgovarja tihu, da je skoro nerazumljivo, na različna očitanja, ki jih je slišal tekom deželnozborskega zasedanja, in sicer pred vsem glede s e p t e m b r s k i h d o g o d k o v. Izvaja, da se je vsled agitacij za shod v Mestnem domu bilo batiti, da bo prišlo do demonstracij. (Klic: Se ni agitiralo!) Da bi se to preprečilo, je vlada vse potrebitno ukrenila: koncentrirala je orožništvo, pripravila vojaško asistenco in poklicala županovanje državne policijske uradnike.

Dne 18. septembra opoldne je svetnik Wratschko vprašal župana, ali bo treba žandarmerijske asistence. Župan je to zanimal. Ko je bil župan popoldne pri deželnem predsedniku in mu je poslednji izrazil svojo skrb, da se bo demonstriralo, je župan zopet rekel, da bo mogel vzdržati red s svojimi organi. Zvečer je svetnik Wratschko obvestil policijskega svetnika Lautera, da je na razpolago 30 orožnikov, na kar je svetnik Lauter izjavil, da bo po svojem mnenju izhaljal s svojo policijo. Kakor se je pozneje pokazalo, je bilo to zaupanje neopravičeno. Ker mestna

oblast žandarmeriske pomoči ni hotela, je bilo pričakovati, da bo postopala krepko, da prepreči silovitosti. Zgodilo se je pa, da je šlo po zborovanju mnogo oddelkov ljudi brez zadržka skozi policijske kordonne, da je bil prostor pred kazino v kratkem poln ljudi in so se zgodili znani izgredi. Ko se je to godilo, je dobil vladni uradnik Fink policijskega svetnika Lautera ter ga opozoril, da je žandarmerijska pomoč nujno potrebna, na kar je svetnik Lauter odgovoril: Odklanjam vsako pomoč. To je g. Fink deželnemu predsedniku telefonično sporočil, na kar je bila takoj revirirana žandarmerija in vojašto. Žal, da so izgredniki takrat že bili dovršili svoje že dolgo pripravljene napake. (Klic: Ni res.)

Glede na te dogodke je jasno, da je bilo treba za prihodnji večer (19. sept.) posebnih naredb, da se preprečijo nadaljnje silovitosti. Deželni predsednik je odredil, da so bili pripravljeni žandarji in vojašto v bližini poslopja, ki so bila najhujše napadana, da je tudi sestaviti mesane patrulje, da bi ne ostali drugi kraji mesta brez varstva.

Dne 19. septembra je župan stališče, ki ga je bil imel prejšnji dan, predrugačil in sam zahteval vojaško asistenco. (Klic: Čujte! Poslanci narodno-napredne stranke ugovarjajo, češ: Saj ni res!) Poslane dr. Susteršič vpraša deželnega predsednika: Ali je to res? Deželni predsednik pritruje. Dr. Šusteršič: Kdaj je to bilo? Deželni predsednik: Popoldne. (Klic: na galeriji: In to je Vsesloven? Saj mu je le za vseslovensko banko, ne za slovanstvo.)

Tudi 19. septembra so se dogajale upornosti in silovitosti, da so morali žandarji in vojaki red in mir napraviti. In vkljub temu, da so bile dne 20. septembra enake moči pripravljene, tako da ljudstvo ni moglo dvomiti o resnosti položaja, se je ljudstvo obnašalo izvajajoče, kar je, žal, imelo žalostne posledice . . .

Potem so gruče ljudi hodile po mestu in od trgovcev in obrtnikov zahtevale, da odstranijo nemške napise in jih tudi protivolji lastnikov same odstranje. Mestna policija se je pokazala nezmožno, da bi to preprečila. (Klic: O 20. septembra nimate nič več povedati?) Dopustila je celo razširjanje letakov hujskajoče vsebine. (Nemir.)

Predbacivalo se mi je, nadaljuje deželni predsednik, da sem vporabil žandarmerijo v mestu, ne da bi mi prej pritrdiril župan. Mnenje, da bi to bilo potrebno, je napačno. Citira §§ 3. in 17. žand. zakona, iz katerih izhaja, da dejanska uporaba oborožene sile od privolitve župana ni odvisna.

Nato se deželni predsednik bavi z bojkotom proti nemškim trgovcem in obrtnikom in graja tozadevno delovanje enega dela časopisa. Obžaluje omenjene izgredne zategadelj — to pravi nemški — ker se je s tem mirnemu delu prebivalstva storila bridka krivica, in sicer delu prebivalstva, ki bi kot manjšina zaslužil posebne obzirnosti, a se ga je, neglede na veliko materijelno škodo, plašilo in strašilo. Slovenski nadaljuje: Postopanje brezvestnih hujskajočev zna povzročiti napačno mnenje o ljubljanskem prebivalstvu. Obžaluje izgredne zaradi žalostnih posledic.

Protestira, da se dela za dogodke

membra u »Sluvenca« poslou, de je vesele. Kašn marter b mou gespud Ribnikar iz tem, če b mogu en tak puprauk iz soje glave pugrunat in skp spraut. Ja, tu b na b mačkene souze, in vem, de b desetkat raj pustu, de b mou »Sluvenču« puručauc prou, ke je ldi na Ribnikarjum shode sam ajnfo vidu in ne topit, kokr jh je Ribnikar, kokr de b se te muj pudvrgu in tak puprauk skp sklamfu, ke gespud Ribnikar za pisatela res ni, pa nej m nekar na zamer; zatu pa morm rečt, de energičen je pa tku, kokr mal kdu. Tu mu pa morma pesteti; al te eneržije se je navadu sam ud mojga bika.

Tu je blu pa tkula:

Enkat se je moj bk na enmo durhenc neki prehladu in začel ga je tku trgt na zubeh, de je cela nuč tulu. Jest sm mu kumilce kuhu, tud je utrobm nabasan žaklček sm mu na nafa prvezu in iz čikam pu zubeh mazu, pa use skp mu ni nč pumagal, zatu m zjutri ni druga čez ustal, kokr de sm hitr skoču pu gespuda Ribnikarja, de mu je pršou pugledat zube in dat kašn mitl, de b mu bulečine pregnou.

Gespud Ribnikar je, kokr vestn živinsk dohtar, bike use zube natančen preiskou in nazadne reku, de ni druga mitlina, kokr de mu mora zube plumerat, ke zdert b jh blu škoda, ke še nisa hedu falen.

Ke s nism vedu drgač pumagat, bk pa tud ne, sm prosu gespuda Ribnikarja, nej mu zube holt plumbera, če misl, de tu dobr. In tku je pršu, de mu je začeu gespud Ribnikar iz ena mašina pu čelusteh brskat, kar se pa mojmo bike nekokr ni

odgovorno državno oblast in zavrača odločne napade na vojašto. Te napade obžaluje tem bolj, ker je bilo vojašto že v dnevi demonstracij žaljeno in psovano. Zavrača posebno napad na kornega veljnika, kateri gotovo dobro vé, kaj mu je storiti in prevzame odgovornost za vse svoje korake.

Padle so besede, kakor morilec. Gospoda, morilec je tisti, (Klic: Ki zahrbitno strebla . . . Deželni glavar: Prosim, ne motite!) ki namenoma (Dr. Tavčar: Saj je břl »Schnellfeuer«. — Dež. glavar: Gospod Tavčar, prosim! — Dr. Tavčar: Prosim!), ki s hudim namenom uničuje človeško življenje. (Klic: To je bil umor!) Ta trditev je tako strašanska, da se obsoja sama od sebe (Klic: Ah, seveda!) in ni treba dati na njo posebnega odgovora.

Kar se tiče očitanja zaradi uporabe orožja, opozarja, da je podal v delegacijah vojni minister izjava (Klic: Na podlagi načnih informacij) in da je obljudil na podlagi poizvedb dati nadaljnja pojasnila. (Dr. Tavčar: Na sodni dan popoldne ob štirih!) To bo storil gospod vojni minister v delegacijah ali pa brambeni minister v zbornici poslancev. Poslanci Hribar in tovariši so itak vložili v tej zadevi nujen predlog: deželni zbor ni pristojno mesto, (Klic: Oh! — To so bili naši fantje! Zadoščenje nam daje!) v katerem bi se moglo to stvar končno dognati.

Brani orožništvo in vojašto, češ, da se je prepričal, da se je strogo po predpisih ravnalo. (Dr. Pegan: To pa ni res! Dr. Zajec: No, malo divji so že bili!) Navaja § 28. službenih instrukcij in predpise, ki so merodajni za častnike za slučaj asistence.

O slučaju v Auerjevi gostilni, kjer je bil aretiran inženir Prelovšek, pravi, da se je po poročilu svetnika Wratschka najbolj izkazal z vpitjem g. Prelovšek. (Dr. Pegan: Pod prisego je drugače izpovedal. Dr. Tavčar: To so uradna poročila!)

Enemu se je očitalo, da se je dne 20. septembra po strelenju izrazil: »Noch einmal Živio rufen, so wird geschoßen!« Tega pa ni storil; vzrok je v krivem razumevanju. Izrazil se je tako: »Jetzt schreien sie Živio, wo doch geschoßen wurde!« (Dr. Zajec: Ta pa ne bo res; ta pa ne bo držala! To je prišlo šele čez dva meseca!)

Po vsem tem je torej neopravičeno, če se vladi ali njenim organom očita nekorektno postopanje. (Klic: Vlada je nedolžna!) Pravi krivci žalostnih posledic, ki so jih imele demonstracije, so tisti, ki so izgredne pripravili in uprizorili, in vse one osebe in faktorji, ki so s svojim vedenjem posredno ali neposredno izgrednike zavajali v misel, da se sme osebe in lastnino (Dr. Tavčar: Lastnino?) nekažnjenju v nevarnost spravljati. (Klic: Kdo je to? Kaj sumničite? Z imeni na dan!)

Kar se tiče opazke med današnjo debato, da sem se v kabinetni pisarni izrazil v slovenskemu narodu sovražnem smislu, izjavljam, da takega ali sličnega izraza nisem storil v kabinetni pisarni niti drugod.

Slišal sem popoldne celo vrsto vprašanj. Na nekatera ne odgovarjam in ne bom: zavračam jih. Na nekatera sem vedno pripravljen odgovoriti na podlagi

doterčnih spisov, ki sedaj niso na razpolago; na nekatera takoj odgovarjam.

Pod gesmom »Germanisierungsbestrebungen« se mi posebno očita sprejem Nemcev in pripadnikov drugih narodnosti v politično službo. Temu nasproti opozarjam, da obstoji po predpisih numerus clausus in je mesta le za deset praktikantov. (Dr. Oražen: Numerus clausus je samo za Slovence!) Pravi, če je bil v položaju, da je sprejel praktikante ne glede na njih narodnost v smislu zakona z dne 21. decembra 1867, po katerem se od javne službe nihče ne sme odbiti. (Dr. Tavčar: Če slovenski ne zna, ne more služiti med Slovence!) Res je, da je enemu prosilcu prošnjo vrnili, ker je bilo število polno in se mu je zdelo v interesu prosilca, da se mu takoj pove, da mu ni mogoče ugrediti. Izmed devetnajst konceptnih praktikantov je osem Slovencev, devet Nemcev in dva Čeha. (Klic: Torej Slovencev manj ko Nemcev, ki ne znajo slovenski!) Pred desetimi leti je bilo v politični službi na Kranjskem devet Slovencev, danes jih je 26. (Klic: Brez Vaše zasluge!) Predbacivanje o nekem poročilu na ministrstvo, da je že preveč Slovencev v politični upravi je gola izmišljotina. Če je malo kompetentov, za to ne more biti odgovoren deželni predsednik. Nasprotno je govornik v ministrstvu izrecno naglašal važnost, če bi stopilo več juristov v politično upravo. Očitanje ponemčevanja je torej popolnoma neutemeljeno.

Kar se tiče Kranjske hranilnice, je res, da je deželna vlada dala izvršiti po Gozaniju in dr. knjige, da se je izjava ponatisnila v neuradnem delu »Laibacher Zeitung« in da se je naložilo okrajnim glavarstvom, naj prebivalstvo z ozirom na vsebine to izjave pouče, da je denar v Kranjski hranilnici varno naložen. Očita se deželni vladi, zakaj se zavzame za čisto privatni zavod. (Klic: Kaj pa je s čistim dobičkom?) V to je vlada opravičena, kajti naskok na ta zavod izvira iz narodnega nasprotstva; to je bojkot. Dela se na to, da bi se zavod uničilo, in to je protizakonito. (Klic: Paragraf!) Državna oblast ne sme mirno gledati, da bi se motilo mirno, pridobitno, delavno ljudstvo. Paniko, ki bi utegnila nastati, treba ovirati. (Dr. Krek: Kako je pa Hein delal? Tožil nas je na Dunaj!) S tem vlada ni pokazala pristrasti; njena dolžnost je preprečiti vzne-mirjenje. Notorično je, da ta gonja more imeti slabih posledic. Ni res, da bi komisarja dobila honorar za pregled hranilnicnih knjig. To se ne godi nikoli in se ni tudi zdaj zgodilo.

Kar se tiče slučaja Laschan, ki je raztrgal slovenski sodni poziv, bar. Schwarz in merito vse priznava; le to trdi, da se stvar tiče le sodišča, da Laschan ni imel namena, da bi žalil slovenski jezik, da je zadeva interna in internim potom končana.

Končno pravi: V svojem dogoletnem službovanju mi je bilo vedno prvo načelo pravičnost (Klic: Proti Nemcem!) in spoštovanje zakonov. To smaram za dolžnost vsakega dostojnega človeka, za izvir dostojnega mišljenja. In kot tak ne želim nikomur škoditi, ampak koristiti vsakomur in spoštovati vsak narod. Mislim, da mi v tem oziru ni treba izgubiti več

upe u pumaranča iz korbe, ja prerezu čez sreda, in ke je vidu, de ma bele peške, je pusti cela korba pumaranč u Iblanca strest, in tku je šlu naprej, dokler je blu še kej pumarač na plac. Sevede, brajnuke in Ipauke sa upile in se kregale, pa gespud Ribnikar je energičen člouk, zatu vs ta kregajne in upitje ni nč zaledu, pumaranč sa plavale pu Iblanc preke Bužim grob, pa je blu aus. Če u pršu zdej zavle pumaranč du tožbe, jm um že povedu. Če u pa gespud Ribnikar ju poslou spet puprauk, ke ma formular še spraulen, de tu ni res, kar sm jm jest ud pumaranč pisu, nej ga pa le probčja, u saj spet špas, sej sma, kar se špasu am tiče, tku precej na slabem pr.

Preden denem Peru iz rok, nej jim pa še pišem, de m je Zancek ta teden povedu, de je že več ket tristu zajcu pršu na rotuž pu auslondpos, ke mislja jt u Amerika, in usega tega je uržah sam gespud dohtar Zajc, ke je u deželnem zboru tku Šimfu čezne in jm pu žeulejn stregu. Tu je res čudn; tak zaupajne sa mel zajci na sojga zastopnika, zdej je pa tku. Če zajci že res tulj škode nardeja kmetem pu pul in na dreveseh, sej b se lohka na kašna druga viža pumagal: lohka b naredl kuntamac in b zajem torbe na gobčke prvezal, pa b blu use dobr, ne pa kar pu žeulejn jm streč iz pulfram in kuglam; sej murde zajci nisa Sluveni, de b se mogl tku iz nim ukul jt.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Pismo Boltatuga Pepeta.

»Čez sedem let use prou pride,« je reku tud gespud Ribnikar, ke je soj cajt prejui ud gespud Kaufman Igliča en puprauk za »Umladina«, ud kere je biu gespud Ribnikar slammat redehter in sicer zavle tega, ke je rekla »Umladina«, de je gespud Iglič nemškutar. »Čez sedem let use prou pride,« je holt reku tekat gespud Ribnikar, pustu gespud Igliču puprauk lepu u »Umladinu nadruk, ta napisanga je spravu pa u varžet. In lej! Ni še pletekl sedem let ud tistga cajta in gespude Ribnikari je Igliču puprauk tku lepu prou pršou, de ga je lohka iz ena mejhna spre-

dupadl, zatu je brčnu gespud Ribnikarja u trebuh, de mu še zdej uteka. Jest sm mislu tekat, de se u gespud Ribnikari tu kej fržmagal, de ga gre tlela en bk u trebuh brcat, pa se mu ni prou nč. Prije se je sam za trebuh in žalastn zdihnu: »O, če b mel mi Sluvenci taka eneržija, kokr ja ma toj bk in de b usacga prec brceln, ker b tou kej pu naše rečeh brskat, b bli dons že druh gespudi in ulada b mela pred nam kc; tku nas pa tefta kulkr nas more in ker nas more. No, pa jest um že pukazu, kuku se morma na pauce pustau; le zanes se name, Pepe; uš vidu, če na u res.« In ud tistga cajta je gespud Ribnikar tku eneržičen, de more it use u kot, kamr on pride. No, jest mam gespuda Ribnikarja rad že zavle bika vole, ke ga je znou tku lepu ontlat; in Buge bod putožen, de sa ga puklical preč ud dumačeh žval in sa mu dal češple pa jabuka čez. Pr te reč pa na vem, če se u tku zastopu, kokr

besede. To velja za vse uradnike. Prepščam sodbo o našem uradovanju vsem samostalno, treno in objektivno sodečim ljudem (Klic: Volksrat!) in bom vztrajal na poti, ki sta mi jo začrtala vest in zapršežena dolžnost, ne da bi se dal z nje odriniti po neopravičenih napadih.

Za besedo se oglaši poslanec dr. Šusteršič.

Govor načelnika S. L. S.

Dr. Šusteršič replicira najprej na zahtevo poslanca dr. Wifana, naj bi dežela kupila blejski grad. Govornik je bil deželni odbornik, ko je posestnik zahteval za to posestvo 1,200.000 krov, dočim ga je pred štirimi leti ponujal za 820.000 krov. Da bi se dežela dala od katerekoli privatne osebe tako slepariti, tega S. L. S. ne bo nikdar trpela, dokler bo imela kaj vpliva v deželi. (Odobravanie.)

Nato se bavi s pritožbami poslanca Gangla glede razpusta idrijskega občinskega odbora. Navaja celo zgodovino spora med občino in deželnim odborom ter izjavlja: Avtoriteta deželnega odbora se mora v vseh okoliščinah varovati vsaki občini nasproti. Gospod poslanec Gangl bodi potolažen, da bo deželni odbor enako postopal proti vsaki občini, ki se bo tako renitentno obnašala, kakor občinski odbor idrijski pod komando Antona Kristana. Kristan lahko terorizira občinski odbor idrijski, deželnega odbora pa ne bo, dokler bo imela v njem S. L. S. kaj govoriti. (Prirjevanje.)

Nato govori

o političkem položaju v deželi in o dogodkih lanske jeseni.

Jaz imam, pravi govornik, morda nekoliko drugačno stališče napram položaju, nego marsikdo drugi. Osemnajst let sem v političnem življenu in mislim, da se mi lahko ta čas šteje kot vojna leta, torej dvojno. Življene mi ni bilo ravno lahko. Jaz sem si vedno štel v svojo dolžnost v vseh okoliščinah brez strahu resnico povedati napram vladu, napram prijateljem in nasprotnikom, resnico napram ljudstvu, napram volivcem.

Gospoda moja! Ljudstvo me je postavilo, bi rekel, na najvišje mesto, katero ima v deželi oddajati, in sicer že opetovano. Ne smatral bi se vrednega tega zaupanja, če bi ne imel poguma, v vseh okoliščinah vsakemu nasproti resnico povedati. Včasih resnica malo v oči bode; tega se ne smemo ustrašiti. Včasih je veliko bolj popularno, dati duška ljudski razburjenosti, ljudski strasti. Dolžnost mora pa je — in tukaj se mora pokazati mož — ki zasluži biti voditelj ljudstva — brzdati ljudsko strast. Ako se ne brzda, lahko zade na napačna pota in ost se obrne zoper lastni narod, zoper tiste, ki so se udali strasti.

Po tem uvodu izjavlja, da hoče v svojih izvajanjih deliti solnce in senco po možnosti pravčno.

Govornik povdarda, da so mu bile besede dr. Tavčarja v velikem delu simpatične, ampak eno je obžaloval in to bo obžaloval vedno, da se korno uvaja v deželo. To smatra za nekonstitucionalno, za neparlamentarno. V ustavnih državi se moramo v vseh okoliščinah držati odgovorne vlade, ne pa faktorja, ki ne nosi nobene odgovornosti. Nasprotno stališče je atavistiško, odgovarja nemoderinemu pojmu države, ko je bil vladar neomejen gospodar države. Tega je že davno konec, položaj se je bistveno spremenil, zlasti ko se je z dovoljenjem našega cesarja — in za to mu bodo vsi narodi vedno hvaležni — uvedla splošna in enaka volivna pravica. (Prirjevanje.) Mi imamo opraviti z odgovorno vlado in s tistimi, ki jo reprezentirajo.

Pred vsem hoče govoriti o tistem dogodku, ki je v zadnjem času najbolj pretresel vso našo javnost, o ne samo nesrečnem, ampak nečuvenem činu, vsled katerega sta 20. septembra padli dve človeški žrtvi. Ne more se zadovoljiti z izvajanjem gospoda deželnega predsednika, češ, da je obtožba, da bi se zgodil umor, tako strašna, da se obsoja sama ob sebi in da zaradi tega ni treba odgovarjati. Kam pa bi prišli po tej teoriji, če bi se ista uveljavljala nasproti državnemu pravdniku. Čin lajnanta Mayerja in njegovega oddelka je popolnoma neopravičljiv; na ljudstvo se je streljalo, kakor strelja lovec na divjačino. Deželni predsednik kot lovec naj preišče svoje srce, kak namen ima, ko nameri puško na zajca. Avtentični tekot izvajanj vojnega ministra Schönaicha v vojnem odseku je zelo poučen. Na podlagi lastnih poizvedb je moral priznati, da se je na bežeče ljudi streljalo. Govornik sam je dognal, da se vse objektivne priče s tem strinjajo. Prvi strel je padel, ko so ljudje že bežali. **To je umor.** To se ne da opravičiti. Obžaluje metodo, da mislijo,

morajo kriti vojake z vojaško in državno autoriteto, namesto da bi uvedli strogog preiskavo in brez odloga kaznovali tiste, ki je kot vojak obrnil svoje orožje zoper svoje somešane. Nujno potrebna je reforma asistenčnih predpisov; dispozicije nad vojaštvom najima civilni organ. V Pragi so trajali mnogo hujši izgredi tedne, ne da bi se rabilo orožje. Neki višji častnik je rekel, da je praško vojaštvo za take slučaje rutinirano. Zakaj ni prišlo v Ljubljani do konflikta s 17. pešpolkom in z domobranici? To naj vojaška oblast pojasni.

Govornik navaja nejasnosti v asistenčnih predpisih, ki so sila nevarni in potrebujejo reforme.

Govornik se bavi podrobno z demonstracijami ter pritrjuje izvajanjem predgovornikov. Res je tudi, da je vsega kriv mob v spodnještajerskih mestih, osobito v Ptiju. Toda, ako imajo Nemci v Ptiju mob, ali zahteva naša narodna čast, da ga tudi mi moramo imeti? Nemci naj ga imajo; to poniže nemški narod, in ako Nemci smatramo za sovražnike, jim ga moramo privoščiti. V imenu S. L. S. in ogromne večine slovenskega naroda izjavlja: Mi najdoločneje obsojamo tiste izgredje; za nje so odgovorni samo tisti, ki so se jih udeleževali. Ako se pa za te izgredje dela odgovoren slovenski narod, slovensko ljudstvo v deželi, proti temu mi odločno in jasno protestiram.

Izgredi so se po nemških listih silno pretiravali. Kdor je to čital, je moral misliti, da je Ljubljana roparsko gnezdo, kjer se Nemci ne smejo pokazati na ulici. Govornik je 19. septembra videl med množicami čisto mirno sprehajati se po vsej Ljubljani znane Nemce, in nobenemu se ni nič zgodilo. Primerjajmo, kaj se je godilo v Ptiju proti telesni varnosti! Tam so bili izgredi bistveno hujši. Če imam izbirati med tem, da se me tepe, ali da se mi okna pobijejo, sem za okna!

In kako različno sodi to časopisje polnoma slične izgredje. Govornik čita brzjavko iz Reichenberga z dne 26. septembra 1908. »Nationale Demonstrationen.« Kako nedolžno se to čita! Če bi se na Slovenskem godilo kaj takega, kar so tam počenjali Nemci pred češko »Besedo« in na češki šoli, bi bile cele strani polne krvolčnih člankov o naši surorosti. In vedno se še najdejo ljudje, ki misijo, da morajo časopisom verjeti, ker jih plačajo. Taki potem dobe čisto krive pojme o naši deželi.

Govornik je takoj po izgredih iste javno obsojal. Obžaluje pa, da tovariš dr. Eger ni našel niti ene besede, ki bi obsojala ptujske izgredje.

Prehaja k vladnemu sistemu v deželi. Istina je, da imamo v deželi vladni sistem, ki nam Slovencem ne more ugajati. Mi bomo v vztrajnim in sistematičnim delom reformirali ta sistem. Ta vladni sistem pa je vpeljal baron Hein nesrečnega spomina. Glavna pritožba bi moralna iti na adreso tega moža, o katerem je visok dostojanstvenik rekel cesarju: »Baron Hein passt nicht nach Kain, denn er hasst das Volk.« Danes imamo opraviti z ostanki tega sistema. Spominja se pa časov, ko se tega sistema ni takoj ostro napadalno in prizora, ko je poslanec Kalan barona Heina opravčeno ostro prijal, mu ta arrogantly odgovoril in se šli nekateri poslanci — tudi eden naše stranke, ki je potem presedel — k baronu Heinu opravičeval. . . Pecatatur intra et extra muros! Te razmere so še iz Heinove desetletne dobe, to je glavni vir nesreče. To učinkuje naprej, in gotove osebe, ki so bile protežje barona Heina, so zdaj okolična deželnega predsednika. Baron Schwarz je osebno tudi žrtev Heinovega sistema, ker mora gledati skozi očale ljudi, ki jih je Hein zapustil. Tako je prišlo tako daleč, da nima deželni predsednik v deželi nobene stranke, na katero bi se mogel osloniti. Tega sistema ne bomo trpeli, tega mora biti enkrat za vselej konec! (Odobravanie.)

Ako se pa kritikuje deželno vlado, za katero ostane odgovoren sedanji deželni šef, ako se njega kritikuje, potem bi govornik prosil, da se stvari ne pretirava na tako nečloveški način, kakor se je od neke strani zgodilo. Če se ga primerja z volkom, ki pije človeško kri, je to tako, kakor če bi kdo primerjal našega tovariša Turka, ki ga imamo vsi radi, — s krotkim jagnetom. Ne pretiravati, ampak samo kritikovati! Moja kritika, pravi govornik, je stroga in nevarna, kar bi vedel povedati tudi gospod baron Schwarz, ampak nekoliko pravice mora veljati tudi nasproti deželnemu predsedniku.

Eno spričevalo se mu mora dati. Ljudstvo, ki ima posla v uradih, ve in priznava, da tam ne vlada več tisti ljudstvo sovražni duh, kakor pod Heinom.

Nato slika blagonsko delovanje barona Schwarza povodom štrajka v Vevčah in Medvodah. Ednajst sto delavskih rodbin je bilo pred popolnim poginom, ko je baron Schwarz posegel kot pravi prijatelj delavstva vmes in pomagal delavstvu do častne zmage.

Nek socialni demokrat hoče z galerije nekaj ugovarjati, na kar nastane v zbornici nepopisno ogorčenje. Zahteva se odstranitev motilca.

Dr. Šusteršič: Socialnim demokratom je zgodovina tega štrajka silno neprijetna. Izmed 1100 delavcev se je dobilo samo deset stavkolumcev in ti so bili sami socialni demokrati. Soc. demokracija je iz tega štrajka prišla pokrita s sramoto. O tem vedo povedati delavci v Vevčah, ki s temi ljudmi niti več ne občujejo. Naj soc. demokrati močijo v lastnem interesu!

Kar se tiče postopanja barona Schwarza o prilikli demonstraciji, bi bila krivica odgovornega ga delati za čine lajtnanta Mayerja in njegovega oddelka. Komando pri asistenci imajo vojaki.

19. septembra asistenza ni bila potrebna. Smešno je bilo videti, kako je postfestum stražil vsako razbito okno kazine po en žandar.

Danes smo čuli, da je asistenco zahteval sam župan Hribar. Baron Schwarz je rekel, da more to dokazati. Ne smemo se postaviti na stališče, da nič ni res, kar trdi dež. predsednik. (Klic: Audiatur et altera pars!) Dobro! Vnela se bo pravda med obema strankama, ki bo pojasnila, kdo ima prav.

Pa ne smemo tragično vzeti, če bi bil župan res zahteval asistenco. On je bil takrat najbolj razburjen človek v Ljubljani. Kot šef policije je moral imeti tudi to pred očmi, da je v nevarnosti avtonomija mesta! Ampak 18. septembra ni bilo dovolj preskrbljeno za varnost. Župan se je zanašal preveč na svojo policijo, ki jo je pač premalo za take slučaje. Če bi ljudstvo prvi dan čutilo, da ima postava močno roko, bi ne bilo žrtev.

Grešila sta oba: dež. predsednik je verjel županu, da bo shajal s policijo, ta pa se je preveč zanašal na svojo policijo. S tega stališča treba vso stvar presojati.

Res je, da naš narod tudi na Kranjskem še ni dosegel ravnopravnosti, kar je v zvezi s splošnim sistemom v državi; res je, da je še veliko hujše na Štajerskem, Koroškem in drugod. S tem, če bomo pobijali okna in psovali, pa ne pridevemo naprej, ampak s sistematičnim složnim delom za blagor in napredok našega ljudstva. Toliko smo se ojačili, da nas Nemci pri tem motiti ne morejo. Naš boj mora biti ustaven boj za ustavne pravice, postavno delo za kulturno in gospodarsko povzdrigo našega ljudstva. Ustvarimo tu predpogoje za življene našega naroda in potem se tudi tistega marša Nemcov proti Adriji prav nič ne bojimo. (Burno odobravanje.)

Tisto nemško velesilo, ki je sanjarila mostu do Adrije, so Angleži in Francuzi potisnili v ozadje in mora biti zadovoljena, da si ohrani to, kar ima. **Kompas Avstrije pa kaže proti slovenskemu jugu!** In tukaj hočemo roko v roki z našo dinastijo, koje pravi interesi so identični z interesi avstrijskega juga, tukaj hočemo roko v roki z njo z realnim delom in z vsemi močmi stremiti za tem, da b o k m a l u, — ali da vsaj to naši potomci dožive — **plapala ponosno v zraku zastava jugoslovenske države pod žezлом habsburške monarhije!** (Burno odobravanje.)

Baron Schwiegel

je zadovoljen s tem, da se ni predlagalo sedaj zvišanje deželnih dokladov. Obširno se bavi nato z bojkotom in narodnim bojem. On obsoja vsak bojkot, zlasti se mu zdi krivičen in poguben gospodarski bojkot v Kranjski deželi. Slavi Kranjsko deželo kot silno pripravno za visok razvoj industrije in trgovine zaradi vodnih sil, bližnje morja in pridnosti prebivalstva. Samo kapitala treba, a ta ni političen, ampak je internacionalen.

Dr. Lampe: Politiki so pa posestniki kapitala.

Kranjska hranilnica

Baron Schwiegel nato brani Kranjsko hranilnico, češ, da so neopravičeni napadi nanjo. Če se je mnogo denarja dvignilo iz nje, se je s tem le okreplila varnost ostalih vlog. Opozarja na to, da je češka hranilnica v Pragi imela prestati podoben bojkot. (dr. Šusteršič: Tam so dvignili 22 milijonov krov) a ta jo je le okreplil. Najostrejše obsoja, da Slovenci bojkotirajo Nemce.

Dr. Lampe: Prvi bojkot je bil ta, da so Nemci Slovence vrgli iz Kranjske hranilnice.

Mandelj: Zadnjega fajmoštra so vrgli iz hranilnice!

Baron Schwiegel dalje brani Kranjsko hranilnico in poziva k skupnemu delu obe narodnosti.

Dr. Lampe: Ekscelenca, naredimo kompromis, da bo v hranilnici pol Nemčev in pol Slovencev!

Grof Barbo: A, to bi vi radi imeli! (Veselost.)

Poročalec dr. Krek

v končnem govoru naglaša, da mora izginiti vsaka korupcija. Schwiegel je govoril o bojkotu. Vlada nas političko bojkotira. Pošnija k nam najslabši uradniški material. Ob morju živimo. A nič ne storí za naše dežele. Menda čaka, dokler ne postanemo hlapci nemštvu. Izprosili so nekatere drobtinice poslance. Leta smo prisili za slovenski gimnazij. V realkah še v spodnjih razredih ne dosežemo slovenskega učnega jezika. In slovensko vsečilišče? — Peča se nato z demonstracijami. Naglaša, da jih osebno obsoja. Vzrok demonstracij v Ljubljani je, da nimajo stranke izvedenih političkih organizacij. Nemci so obsojali demonstracije v Ljubljani, obsojajo naj tudi kočevske demonstracije. Vsako izzivanje pa roditi reakcijo. Govor dr. Krekova je bil sprejet z velikanskim vdušenjem.

Začasni proračun odobren.

Zbornica nato soglasno odobri začasni proračun. Nato se pooblasti deželni odbor, da sme dovoljevati miloščine tudi v prihodnjem letu.

Ganglovi predlogi.

Odkloni se predlog, da sme prezidati idrijska občina hišo št. 509. Odobri, naj se pospeši izdelava načrtov za ureditev Novaku. Odkloni se predlog, da se razveljavlji odpoved idrijskemu občinskemu tajniku Novaku. Sprejme se predlog, da izdelaj deželni odbor regulačni načrt Idrije. Odkloni se predlog, da se dovoli Idriji 40.000 krov podpore za vzdrževanje realke.

Končno se odobri besedilo postave o njejtu melioracijskega posojila po besedilu, ki ga predlaga poročalec komerčni svetnik Povše. Dr. Eger prosi, naj bi se pri melioracijah ozirali tudi na kočevski okraj. Dr. Pegan: Pojte no, to ni v Vašem, marveč v mojem volivnem okraju. (Veselost.)

Ob pol 10. zvečer zaključi deželni glavar Šuklje sejo. Prihodnja seja jutri ob 11. dopoldan.

VIII. seja.

Ljubljana, 16. jan. 1909.

Deželni glavar dvorni svetnik Šuklje otvori sejo. Po kratki formalni razpravi se odobri zapisnik VII. deželnozborske seje. Vlado zastopata deželni predsednik baron Schwarz in grof Cünighl. Poslanec Lenarčič se je oprostil od današnje seje. Zbornica nato sprejme resolucijo, naj glede na sankcijo deželnih financ priskoči država deželi izdatno na pomoč in resolucijo, ki zahteva ustanovitev višjega deželnega sodišča v Ljublj

računajmo rajše sigurno in previdno z okroglo vsoto 200.000 krov. Storili smo v zadnjih dneh važne sklepe za gospodarski in kulturni napredok našega ljudstva. Opazjam na melioračno postavo, na sklep o lovski in cestni postavi, o novih šolskih postavah, glede na deželno banko in deželno zavarovalnico itd. Vsi ti sklepi se morajo izvršiti. Ne smejo ostati na popirju, morajo postati kri in meso. Da se pa to zgodi, za to potrebuje dežela urad, ki bo v stanu vse to izvršiti. To je smisel našega, odnosno predlogov odseka.

Ko je nastopila vlado v deželnem gospodarstvu in v zakonodaji S. L. S., je takoj pogumno poprijela iniciativo v tem važnem vprašanju, ker ona hoče svoj program izvršiti, dejansko izvršiti, ne pa samo govoriti. Ona hoče ljudstvu to dati, kar mu je obljudila, ko je bila še v manjšini in zato mora ustvariti tudi aparat, ki je potreben, ne glede na stroške. Aparat, ki je potreben za to, da se ustreže željam in potrebam ljudstva, v kolikor je to sploh mogoče v okviru deželne zakonodaje in uprave in z ozirom na razpoložljiva sredstva, odnosno na finančno moč dežele.

1. Iz izpreamembje opravilnega reda deželnega odbora.

2. Izpreamembje službene pragmatike uradništva in

3. reorganizacija deželnih uradov.

Predlogi odseka glede na prvi dve točki obsegajo le nekatere določbe, katerih izpreamembja je najnujnejša, da se zjednostavi poslovanje deželnega odbora in popoloma zagotovi tek deželne uprave.

Tretja točka pa obsega tri predloge:

1. reorganizacijo deželnih uradov v ožjem zmislu,

2. reorganizacijo službništva,

3. reorganizacijo pisarniškega objekta.

Odsek se je postavil na stališče, da se ne sistemizira toliko mest, kolikor jih je trenutno potreba, marveč poleg tega še neka rezerva, ki je na razpolago deželne mu odboru, odnosno deželnemu zboru, da se obje po resnični potrebi izpopolni.

Razven tega se je odsek postavil na stališče, da je treba deželne uslužbence brez izjeme glede na službene prejemke enako dotirati, kakor so dotirani državni uslužbenci. To ne samo zaradi tega, ker je deželni zbor to že l. 1898 načeloma sklenil, marveč v vitalnem interesu dežele, ki zahteva, da dobi deželna uprava najboljše moči na razpolago.

Pri služabništvu gremo še korak dalje kakor država, ker predlagamo, da se službena doba za vse uslužbence določi na 35 let, a s to omejitvijo, da se noben služabnik definitivno ne nadomesti, dokler ne doseže 25 let starosti.

Za uradništvo

se določi 8 plačilnih razredov, ki odgovarjajo V. do XI. činovnem redu državnih uradnikov. Samo II. plačilni razred dela v toliko izjemo, da stoji v sredi med V. in VI. činovnim razredom državnih uradnikov. Iz predlogov, ki jih je poročevalc prečital, posnamemo sledeče podrobnosti. Ustanove se slediča uradniška mesta.

Deželno tajništvo.

1 ravnatelj deželnih uradov,
1 podravnatelj,
3 deželni svetniki,
4 tajniki 1. reda,
4 tajniki 2. reda,
4 komisarji,
3 koncipisti,
1 konceptni praktikant.

Deželni stavbinski urad

1 stavbinski nadsvetnik, 2 stavbinska svetnika, 5 nadinženirjev, 6 inženirjev, 6 adjunktov, 1 pisarniški asistent, 4 praktikanti.

Deželni kulturni urad bo nov.

Imel bo:
1 deželnokulturni nadzornik, 2 travniška mojstra, 3 mesta VI. odnosno VII. plačilnega razreda.

Konkretni status za knjigovodstvo, blagajno in upraviteljstvo:

4 službena mesta V., 6 VI., 8 VII., 8 VIII. činovnega razreda in 4 praktikanti.

Deželni pomožni urad.

1 pisarniški načelnik, 2 pisarniška adjunkta, 2 pisarniška oficijala I. in 3 II. reda, 1 praktikant.

Zdravniško osobje.

a) Deželna bolnica.
5 primarijev, 1 začasni primarij, 2 asistenta, 8 sekundarijev.
b) Blaznica na Studencu.
2 ordinarija.

Prisilna delavnica.

1 ravnatelj, 1 kontrolor, 1 adjunkt, 1 kurat.

Deželni muzej.

1 kurator, 1 asistent.

Nadzorništvo deželnih doklad.

1 nadzornik, 2 revidenta.

Šola na Grmu.

1 ravnatelj, 1 adjunkt, 1 učitelj.

Mašinist v bolnici.

1 mašinist.

Uradni služabniki.

Število definitivnih služabnikov za deželni odbor, deželne urade in deželne zavode se določi na 17.

V kategorijo služabnikov spadajo tudi nadpazniki in pazniki prisilne delavnice.

Nadpazniki dobe naslov »poduradnik«.

Stalnega pazniškega objekta je: 2 nadpaznika, 30 stalnih paznikov. Stalno nameščeni služabniki dobivajo 1. plačo, 2. aktivitetno doklado, 3. starostno doklado, 4. užitek službene oblike. Vsak na novo sprejeti paznik mora vsaj dve leti provizorično služiti, predno se stalno nastavi.

Plače znašajo na leto za poduradnike, služabnike in paznike: poduradnik: 1. plačilne stopnje 1000, 2. 1080, 3. 1160, 4. 1240, 5. 1320, 6. 1400, 7. 1480, 8. 1560, 9. 1640 in 10. 1800 krov. Za služabnike in paznike: 1. plačilna stopnja: 900, 2. 970, 3. 1040, 4. 1110, 5. 1180, 6. 1250, 7. 1320, 8. 1390, 9. 1460, 10. 1530 in 11. 1600 krov. Pomikanje na višjo stopnjo se vrši vedno po vsakih treh letih.

Po štirih na najvišji plačilni stopnji dosluženih službenih letih se prizna uslužbenec starostna doklada, ki znaša 100 krov na leto. Po preteklu dalmajih štirih službenih let se prizna uslužbenec daljnja starostna doklada v isti meri.

Aktivitetna doklada

znaša za vse stalno nameščeno služabniško objekt 35% od vsakokratne plače. Aktivitetna doklada je izplačevati v trimesečnih obrokih in sicer zadnjega dne meseca januarja, aprila, julija in oktobra. Kdor ima naturalno stanovanje, se mu od aktivitetne doklade odračuna polovica.

Aktivitetna doklada se ne skrajša, če se odkaže služabniku prosto stanovanje iz službenih ozirov.

Na grmski šoli

se določijo plače tako-le: hišnik dobi na leto 900, upravnik 1200, sadjar 100, vrtnar 1000 in vinčak 840 K.

Solski babici se zviša plača na 1000 krov, aktivitetna doklada pa na 1000 krov. Pomožna babica dobi plačo 800 krov.

Pisarniško osobje.

V kategorijo pisarniškega pomožnega objekta spadajo: pisarniški oficijanti in pisarniški pomičniki.

Plače pisarniških oficijantov se določajo: od 3–6 let 900, od 6–10 1020, od 10–14 1140, od 14–18 1260, od 18–22 1380, od 22–26 1500, od 26–30 1620 in čez 30 let 1740 K. Aktivitetna doklada se določi s 360 K letno.

Prosim, naj se predlogi odobre.

Na predlog poslanca Gangla se sprejmejo vsi predlogi brez debate en bloc. Glavar na to prekine za četrto ure sejo in naznani, da se na to vrši tajna seja, v kateri se imenujejo funkcionarji.

Imenovanja.

V tajni seji je deželni zbor imenoval za ravnatelja deželnih uradov Matijo Zambido, za podravnatelja dr. Fr. Zbarsnika, za deželnega stavbinskega nadsvetnika Antona Klinarja. Vpokojeni so: Jožef Pichler, Andrej Kremer.

Bivšemu deželnemu glavarju Otonu pl. Deteli.

ki je bil 25 let deželni glavar, se je še glasno na predlog grofa Barbotja priznalo častno nagrado v znesku letnih 4000 K, pričenši z l. 1908.

Sedaj se javna seja nadaljuje ter je na dnevnu redu poročilo o obrtnem pospeševalnem uradu. Poroča dr. Žitnik.

× × ×

+ Interpelacija zaradi ljubljanskih tržnih razmer. Poslanec Dimnik in tovariši so stavili na deželnega predsednika barona Schwarza sledečo interpelacijo: Danes, 16. januarja zjutraj, sem hodil po Vodnikovem trgu ko so ravno policaji in tržni nadzorniki pregledovali mleko. Opatil sem, da se je s kmetskimi naravnost kruto ravnalo. Neki Mariji Škrjanc iz Jarš. št. 8. zlili so mleko kar na tla češ, da ni naravno. Obenem se ji je povedalo, da bode še kaznovana. V pravni državi mora biti vendar vsakemu možna pritožba. Kako pa naj se vpelje pritožba, če se na tla zlito mleko ne more natančneje preiskati? V naglici se vendar ne more pristnosti ali nepristnosti mleka konstatirati. Temeljito zamore to določiti samo preiskuševališče. Ker se podobni slučaji vrše dan za dnevnim in se kmetsko ljudstvo gotovo prav velikrat po krivici oškoduje, saj vedo večaki, da ima pogostokrat mleko samo 2½% tolščobe, in le tolščobo je mogoče v naglici določiti, bi bilo potrebno, da se vselej, kadar se dvomi o pristnosti mleka

ali drugih živil, odvzame mala količina in izroči kmetskemu preizkuševališču v Ljubljani v takojšnjo preskušnjo. Da se to zgodi, je nujno potrebno, da ne bodo naši kmetovalci po krivici kaznovani. Vprašam torej deželnega predsednika, visoko-korenega g. barona Schwarza, če hoče ukeniti, da bode tržno nadzorstvo v tem smislu postopalo? V Ljubljani, dne 16. januarja 1909. Mih. Dimnik in 17. tovaršev.

× × ×

Poslanec dekan Lavrenčič

je izročil deželnemu zboru prošnjo cestnega odbora Kamnik, da bi se sedanja okrajna cesta Kamnik-Črncia (Štaj. meja) sprejela med deželne ceste; nadalje več občinskih cest med okrajne in sicer: 1. od deželne ceste v Podgorju do deželne ceste Kamnik-Mengeš pri vasi Šmarca; 2. Moste-Mengeš-Homec; 3. cesta Bukovica v vodiški občini z zvezo do okrajne ceste Vodice-Ljubljanska meja; 4. cesta ob levem bregu Bistrice čez vasi Godič in Mekinje do Kamnika; 5. cesta Radomlj-Rova; 6. cesta Radomlj-Vir; 7. cesta Črna-Luča; 8. cesta Kamnik-Tunjice; nadalje za pomoč občini Palovče za zgradbo poti iz Kamnika.

× × ×

K poročlu o mestoradnem zakladu, katerega je z ozirom na nujni predlog dr. Šusteršiča podal poslanec Povše, je še navesti uravnave vodá v cest tak: 1. Uravnava Vipave in vipavskih potokov in hidournikov; 2. cesta Drašče-Vidošče-Kavranka; Veselica na hribu pri Metliki, Čez-Vejar-Kodeljevec na Draščki cesti; 3. med vodovodi: vodovod Suhor-Lokvica, Radovica-Metlika, potem vodovod za Čerila-Soržaki; 4. cesta Št. Vid pri Cirknici na Žilce.

× × ×

V naše predvčerajšnje poročilo o predlogu poslanca Matjašiča se je vrnila pomota. Poslanec Matjašič je zahteval, naj se odpravijo coklje pri vozeh in nepotrebno zvonjenje pri vprežni živini, kakor določa sedanji cestni red.

Dnevno novice.

VSESLOVENSKI KMEČKO-STANOVSKI SHOD.

ki se bo vršil v nedeljo, 31. t. m., ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«, bo velezanimiv.

Obravnavalo se bo starostno zavarovanje, poseško vprašanje in vprašanje vzajemnega delovanja »Kmečkih zvez«. Na shod bodo povabljeni zastopniki kmetov iz vseh slovenskih dežel. Zanimiv bo shod tudi zaradi tega, ker bodo Vipave, Dolenji in Štajerci razstavili svoja pristna domača vina in se bo po shodu vršila vinska poskušnja. Vsled letosnje vinske krize je to vprašanje velevažno. Kdor se udeleži shoda, naj to naznani tajništvo S. L. S. saj do 24. t. m. — Poročevalci bodo gg. dr. Krek, vodja Povše, poslanca Mandelj in Val. Benkovič.

× × ×

+ **Kdo je klical vojaštvo nad slovenske žrtve?** Včerajšnja debata v kranjskem deželnem zboru je bila silno zanimiva in je prinesla toliko poučnih podrobnosti, da res ni bil izgubljen čas, ako je trajala do četrte na deseto uro zvečer. Vse stranke so prišle do besede, da so se izjavile, pokazale svoj značaj, svoje mišljene in težnje. Narodno-napredna stranka je na široko obdelavala dogodek 20. septembra ter pri tem ostro napadala vojaštvo, zlasti pa barona Schwarza, ki so ga delali tudi osebno odgovornega za vse, kar se je zgodilo. Z največjo napetostjo je pričakovala vsa zbornica, kako se bo branil deželni predsednik. Izvajanja barona Schwarza so bila medla, brez akcenta, stavljeni po aktih. Po časovnem redu je razlagal dogodek nesrečnih dni, kolikor se tičejo poslovanja deželne vlade. Informacije, ki jih je dobil od vojaštva, so poslanci z glasimi klici označevali kot neresnične. Kar se pa tiče sebe samega, je izjavil baron Schwarz sledeče: Da ni bilo poskrbljeno za varnost dn 18. septembra po protestnem shodu, na katerem sta govorila dr. Oražen in dr. Triller, je prišlo od tega, ker je njemu župan Hribar odločno trdil, da bo sam vzdržal red s svojimi policaji. To pa ni bilo res. Drugi dan, 19. septembra, je pa župan Hribar, spoznal svojo onemoglost, sam prosil deželne predsednika, naj naredi vojaštvo red. Deželni predsednik se toraj gleda ob očitkov, ki mu jih delajo — Nemci mu namreč očitajo, da jih je premalo varoval. Slovenci pa mu očitajo, da je vojake nadnje poslal — glede obeh očitkov se torej zagovarja baron Schwarz s tem, da se je ravnal po svetu, oziroma po prošnji županovi. Da je vojaštvo streljalo, je pa stvar poveljniška. Slovenci pa mu očitajo, da je vojake nadnje poslal — glede obeh očitkov se torej zagovarja baron Schwarz s tem, da se je ravnal po svetu, oziroma po prošnji županovi. Da je vojaštvo streljalo, je pa stvar poveljniška. Slovenci pa mu očitajo, da je vojake nadnje poslal — glede obeh očitkov se torej zagovarja baron Schwarz s tem, da se je ravnal po svetu, oziroma po prošnji županovi. Da je vojaštvo streljalo, je pa stvar poveljniška. Slovenci pa mu očitajo, da je vojake nadnje poslal — glede obeh očitkov se torej zagovarja baron Schwarz s tem, da se je ravnal po svetu, oziroma po proš

vidualen značaj. Pisana je živahno in z gorkim občutkom za sveto stvar, za katero se nam gre pri vsem političnem boju. Razdeljena je v dva dela: Pogled v preteklost in pogled v bodočnost. V prvem markira kratko in krepko glavne faze ravno končanega boja med slovenskima strankama, v drugem podaje nekaj perspektive za prihodnost. Knjižica se bo razposlala v prihodnjih dneh cenjenim naročnikom »Slovenca«. Cena 40 vin., po pošti 35 vin. Gotovo jo bodo radostno sprejeli in z zanimanjem prečitali.

+ **Notranje uradni jezik** dežel. odbora je po sklepu deželnega zbora slovenski. Po Ljubljani se pa govori, da se rabi v notranjem uradovanju med prisilno deželno in deželnim odborom nemščina. Naravnost škandal je, da se upajo deželni uradniki uradovati proti sklepom deželnega zbora nemško. Omenjam le, da je referent o prisilni delavnični grof Barbo, ravnatelj prisilne delavnice pa Pojanc.

+ **Podpora vsled pomanjkanja krme.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo za nabavo krmil še 100.000 K podpore. Vsled tega je c. kr. deželna vlada ukrenila, da se razdelitev pospeši. Razdelitev se bo vsa izvršila po »Gospodarski zvezzi«. Vsa podpora za seno znaša sedaj 600.000 krov, kar je zasluga intervencije poslanca S. L. S.

+ **Nemško časopisje.** »Grazer Tagblatt«, znana nemško-nacionalna cunja, napada v uvodniku 12. t. m. slovenskega deželnozborškega poslanca prof. Jarc, ker je v deželnem zboru upravičeno grajal nestripost graškega rektorja in ondotnih nemških buršev. Očitki so osebnega značaja in tako grdi, da so »Graz. Tagblatta« popolnoma vredni. Profesor Jarc na čelu moba, jé mastno odborniško plačo, junak revolverjev itd. — v tem prelepem tonu se gibljejo izvajanja graških pomij. Odgovoriti nam je na to le, da je vodja kranjskih Nemcev, dr. Egger, v deželni zbornici to pisavo »Grazer Tagblatta« ojstro oobsodil. Časnikarski petrolierji v Gradcu naj to vzamejo primerno na znanje.

+ **Lex Axmann** so dunajski krščanski socialci, kakor nam poroča odlični politik te stranke, v prvi vrsti zaraditev vložili, da preprečijo ustanovitev laške fakultete na Dunaju v Favoritnu. Seveda to še ne opravičuje predloga, ki bi uničila, ako se sprejme, tudi češko šolstvo na Nižjem Avstrijskem.

+ **Popravek.** Včeraj smo poročali, kar je govorila galerija, da je gospodu deželnemu poslancu Turku spisal govor Bončar, popravil ga pa dr. Triller. Naš poročevalc se je informiral glede na to govorico pri gospodu dež. poslancu in se prepričal, da je gospod Turk sam spisal svoj govor, kar resnici na ljubo konstatiramo.

+ **Abstinentje — poslancem.** Zaupni sestanek prijateljev protialkoholnega gibanja je v četrtek sklenil, da se izreče gosp. deželnemu poslancu dekanu Lavrenčiču in tovarišem, ki so mu pritrjevali, javna zahvala, da je v deželni zbornici pri šolskem vprašanju govoril v prilog našemu gibanju. Obenem pa sestanek prosi in pozivlja vse gospode deželne poslance, da bodo če ne v tem pa vsaj v prvem prihodnjem zasedanju ukrenili vse, kar se more storiti od strani dežele v omejenje alkoholizma. Saj se gre pri tem v živo za interes in blagostan deželi in deželanov. — Ravno tako pa tudi p. n. člane deželnega šolskega sveta prosi, da bodo ukrenili vse potrebno glede šolskega pouka in šolske mladine v tem oziru. Svoje tozadevne želje si bomo dovolili v kratkem še posebe predložiti. Nadejamo se najizdatnejše podpore našega pravičnega stremljenja od strani počlanicih gospodov, ki jim je v roke položena skrb za blagor dežele.

+ **Cuden odlok.** C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 23. decembra 1908, št. 91.169, sporazumno s kraljevimi ogrskimi finančnimi ministrstvom razlagajoč SS 32 in 40 zakona o davku na žganje z dne 20. junija 1888, drž. zak. št. 95, iz leta 1888, ki se je deloma spremenil z drugim delom cesarskega ukaza z dne 17. julija 1899, drž. zak. št. 120, iz leta 1899, ukrenilo, da so prištevati žganjarne, v katerih se predelujejo suhe slive, pod določbo § 32 III. navedenega zakona, ker je drozgo iz suhih sliš smatrati kot tekočino z višjo sladkornostjo. Vsled tega niso podvržene te žganjarne narejnini, marveč potrošnini in tudi ne smejo c. kr. davčni uradi sprejemati več naznani o kuhi žganja iz suhih sliš od žganjarn, ki so podvržene narejnini. — Ker se v kronovini Kranjski pogostoma dogaja, da prekuhajo narejnini podvržene žganjarne drozgo iz suhih sliš, usoja se podpisano c. kr. finančno ravnateljstvo naprositi, da izvoli slavno uredništvo opozoriti na zgoraj omenjeno naredbo prizadeto občinstvo s

kratko notico med dnevnimi novicami. Pri tem naj se pripomni, da zamorejo stranke vse natančnejše poizvedeti pri vsakem c. kr. davčnem uradu in oddelku c. kr. finančne straže na Kranjskem.

Ta odlok finančnega ministrstva je kruto zadel veliko kmetovalcev, ki imajo že namočene in za kuho pripravljeni slike. Kaj hočejo narediti s temi? Ali naj jih zmečejo na gnojišče? Finančna uprava naj bi take odloke naznanih liudem vsaj toliko preje, da se obvarujejo škode. — Poslanec Gostinčar je bil danes zaradi tega pri g. deželnem finančnem ravatelju, kateri je obljubil, da se bude takoj obrnil do ministrstva za dovoljenje pokuhati vsaj one slike, ki so že namočene. Poslanci pa bodo storili tudi potrebne korake.

+ **Nemški deželni šolski nadzornik na Primorskem!** Pri primorskih dež. šolskih svetih uslužbeni dunajski profesor Nemec dr. Robert Kauer je imenovan za deželnega šolskega nadzornika na Primorskem!!

+ **Slovenska šolska sestra umrla v Ameriki.** V Jolietu je umrla slovenska šolska sestra M. Rufina, rojena Lema Ivanšek, starca 25 let. Bila je vzgojena v Ameriki. Učiteljevala je v mestih Chicago, Strelator, Johnstown in Joliet. Povsod je bila dobrodošla kot izborna učiteljica, ki je govorila poleg slovenščine angleški, nemški, češki, poljski, slovaški itd. Škoda je tem večja, ker č. šolskih sester vsepovod primanjkuje po slovenskih naselbinah v Ameriki. Svetila ji večna luč!

+ **Slovenski pisatelj gosp. dr. Karol Glaser** je slavil pred kratkim 40-letnico svojega pisateljevanja in 25-letnico, odkar je na Dunaju promoviral. Slovenska javnost se hvaležnim srcem spominja tega dogodka.

+ **Toplice.** Prihodnjo nedeljo, dn. 17. januarja, je veliki shod pri sv. Antonu nad Meniško vasjo, piše pole urice od Toplic. Vabimo vse častivce sv. Antona puščavnika, ki slovi med ljudstvom kot močen varuh domače živine in pomočnik v slučaju bolezni, da pridejo k božji službi. Letos se bo še posebno slovesno vršila: Ob 10. uri slavnostni govor, sv. maša in običajno darovanje v mesnini in denarju. Kako se je ta božja pot vsled uslišanih prošenj povzdrnila, pa tudi reja domače živali (Dolenjec pravi »živand«, ne žival ali živina) in ž njo blagostanje narastlo, se vidi iz tega, da je milošnja, ki jo ta dan podružnica sv. Antona dobila, petkrat večja kot pred 10-imi leti. — Prvo krmo z drž. podporo smo dobili in že pokrmili. Željno čakamo druge pôslavate, sicer bodo kmetje prišli v veliko zadrgo.

+ **Nemškutarenje v Novem mestu.** Ce pride tujev v Novo mesto, ne bo verjel, da je to popolnoma slovensko mesto. Nemškutari se vse vprek. Posebno našim damam je menda prav težko govoriti med seboj slovenski. Marsikatera, ki pri narodnih priredbah in veselicah fungira kot »narodna gospa ali gospodična«, govorila doma in na ulici izključno nemški. Obrnili bomo tem narodnjakinjam posebno pozornost.

+ **Predavanje o živinoreji.** Jutri, v nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri popoldne, predava g. mlekarski konzulent Leggart v Smartnem pri Kranju o živinoreji.

+ **Imenovanje pri pošti.** Višjim poštним komisarjem imenovana sta poštna komisarja Riccardo Marignoni in Ivan dr. Slejko, poštним kontrolorjem pa višji poštne oficijali Scarpa, Lindtner in Verša.

+ **Strajk slovenskih voznikov v Trstu.** Cela tržaška okolica dosledno vstraja pri štrajku in trdno upa uspeha, kajti Trst bi si mogel voznike oskrbiti k večemu iz Furlanije, kar bi pa povzročilo ogromne stroške in ni verjetno. Včeraj so štrajkujoči vozniki zasačili na cesti voznika, ki je delal kljub štrajku in so mu voz z gramozom naložen sredi ceste — prevrigli.

+ **Nemški šolski nadzornik R. Peerz** je nakrat v veliki nemilosti pri nemškem naprednem učiteljstvu. Glasila tega učiteljstva ga ostro napadajo, ker je povodom sestanka avstrijskih okrajnih šolskih napl. dunajski mestni občini kot gostiteljici — in dr. Luegerju.

+ **Tatvine in vložni v Novem mestu.** Zadnji čas pojemljejo, dasiravno še niso popolnoma zginili. Kdo so oni tički, ki so izvršili že več predravnih vložnih v trgovine, se še ne ve, baje pa jim je orožništvo že na sledu. Nek osumljenev se nahaja v preiskovalnem zaporu okrožnega sodišča.

+ **Prostovoljno gasilno društvo v St. Vidu nad Ljubljano** vabi na predpustno veselico s prosto zabavo in petjem, ki jo priredi v nedeljo 17. januarja ob pol 4. uri popoldne v Cebavovi dvoranji. Spored: 1. P. H. S.: Opominik petju; poje mešan zbor. 2. Na goro; poje mešan zbor. 3. Piskrov, kuplet; poje L. Hatner. 4. P. H. S.: Po zimi iz šole; poje mešan zbor. 5. De-

klamacija gosp. Cirila Zakotnika. 6. Veseloigra v enem dejanju: Tuškaj se odda soba. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 80 vin., III. sedež 60 vin. in četrti prostor 40 vin. Čisti dobiček je namenjen za gasilno orodje. — K obilni udeležbi vabi odbor.

+ **Semenj v Kandiji** je preložen na četrtek 28. t. m., ker bo 19. t. m. veliki letni semenj v Novem mestu. — Županstvo Šmihel-Stopiče.

+ **Mestno županstvo v Novem mestu** je sklical na 17. t. m. ob 11. uri v mestni dvorani javen ljudski shod, na katerem bosta govorila d. dr. Ivan Oražen in g. dr. Jak. Schegula o razmerah na avst. univerzah in slovenskem vseučiliščem vprašanju ter reprociteti Zagreba in slovenski stolici na dunajski univerzi, imenovanju nemškega deželnošolskega nadzornika in novomeškem gimnazijskem vprašanju.

+ **K obravnavi proti veleizdaji osumljenim osebam** se nam poroča, da je knjiga zagovornikov že izšla, a državno pravdništvo je zaplenilo vseh 2500 izvodov.

+ **Aretiran srbski ogleduh.** V Zemunu so aretirali srbskega častnika Peřišča. Dolže ga, da je srbski ogleduh, ki je dalje časa bival v Zagrebu.

+ **O ptujskih dogodkih.** Kakor znano, so bili svoj čas radi dogodkov v Ptuj razni demonstrante obsojeni, med njimi tudi Karol Linhart. 13. t. m. se je vršila prizivna razprava v Mariboru. Pri tej je bila prva odsodba Linhartova razveljavljena. Razprava se bode torej še enkrat vršila.

+ **Osebne vesti.** Postajenačelnik v Opatiji-Matulje g. Ludovik Kebat je premeščen kot voditelj in prometni kontrolor k novo ustanovljeni prometni ekspozituri v Gorici. Na njegovo mesto pride postajenačelnik iz Tržiča (Monfalcone) g. Nikolaj Fabianich. — Definitivni asistent g. Matko Miklič pa je premeščen iz postaje Opatija-Matulje v Postojno. — G. Ignacij Bajt, učitelj v kaznilični v Gradišču, je pomaknjen v X. činovni razred. — V Velikih Zablah je umla županova sopoga Marija Trohe roj. Čermelj, starca 51 let.

+ **Graščino »Dol pri Ljubljani«** z zemljščem vred, je kupil ob dosedanjih posestnikov Fr. Bartol in Fr. Fajdiga, gospod drž. in deželnim poslanec Fr. Povša za 70.000 K.

+ **Ustrelič** se je 14. t. m. Jožef Jakič, posestnik v Kočevju v postelji ležec. Revežu se je hipno zmešalo in v tej zmešanosti si je pognal kroglo v srce. Bil je takoj mrtev.

+ **Utonil.** Dne 12. t. m. ob pol 9. uri zvečer je čakal 53 let stari posestnik Fr. Jelnikar iz Kresniške Poljane na bregu Save pri Kresnicah, na Janeza Smerekarja, da bi ga pripeljal čez Savo v Zgornje Ribče. Stal je na brvi, kar ga prime božjast; mož pade v Savo in utone, predno mu je mogel priti Smerekar na pomoč.

+ **Novomeška kazina.** Kazino je postavil hotelir in kavarnar g. Jakac v Novem mestu na zrak. Ker bi se pa naši nemškutari v predpustu vseeno radi razveseljevali, so moledovali po Novem mestu za prepustitev kakega lokala, a so bili povsod odslovljeni. V Kandiji pa jim je bila sreča mila. G. Windischer, sicer Slovensec, si je mislil: »profit je profit« in jim prepustil salon, kjer so v torek nemoteno hajlali ter se po svoje zabavali. Po našem mnenju bi g. Windischer lahko pogrešal ta profit!

+ **Častno svetinjo** za 40-letno zvesto službovanje je dobit umirovljeni višji davčni oskrbnik g. Richard Murgel.

+ **Prestavljen** je sodnik dr. Karol Krauseneck v Koper.

+ **Dom celovške trgovske in obrtnice.** Celovška trgovska in obrtnica bo zidala lastno hišo. Zidala jo bosta arhitekti Wolschner in Trefel.

+ **Poštni urad oropan** ni bil v Lescah, ampak na Bledu.

+ **Dve novi avstrijski bojni ladji** bodo letos spustili v morje in sicer: bojno ladjo »Radecky« in križarko tretjega razreda »Admiral Spaun«.

+ **Umrl** je 5. t. m. nekdanji okrajni glavar celovški, Jožef Kronik v starosti 91 let. Bil je vedno značajen Slovenec. — V Spodnjem Ljubelju je umrl posestnik in gostilničar Mihael Schellander.

AVSTRO-OGRSKA.

Glede na jezikovne konference se poroča, da se bodo razun Nemcev iz Češke povabilni manje tudi drugi nemški politiki, ki se pa meritornih razprav ne misljijo udeležiti. Pač pa bodo pri meritornih razpravah navzoči tudi voditelji krščanskih socialcev. Sicer pa se vlada trudi konference omejiti na kolikormogoče ozki krog. Češki radikalci se jih ne bodo udeležili.

+ **Pester Lloyd** je poročal, da sta grof Andrassy in vojni minister Schönach izdelala vojaški kompromis. Tega kompromisa pa cesar ni sprejel. Danes poroča »Fremdenblatt«, da tvorijo v »Pester Lloyd« priobčene točke kompromisa željo ogrskih strank, da se pa o njih nikoli niso vršila meritorna pogajanja. V vojnem ministrstvu celo izjavljajo, da jim o tem kompromisu ni nicesar znanega.

Včeraj je priobčilo državno pravništvo **obtožnico proti Velesrbom**. Obtoženih je 52 oseb zaradi veleizdaje. Delali so na to, da se **Kranjska**, Hrvatska in Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina odcepijo od avstro-ogrskih monarhij. Obstoja je tozadneva organizacija pod vodstvom belgradskega »Slavenskega Juga« in srbskih sokolskih društev. Po jugoslovanskih deželah so potovali srbski zarotniški častniki. Obtoženih je tudi več Srbov, da so hoteli podkupiti priče. Vse prič je 276. Obtožence bo branilo 33 odvetnikov.

BALKAN.

Bojkot proti avstrijskemu blagu še ni ponehal, ker je bojkotni odbor sklenil, da bojkot opusti šele tedaj, ko bo turško-avstrijska pogodba podpisana in od parlamenta odobrena.

Otok Adakaleh na Donavi, ki je formalno še vedno turška last, pripade po pogajanjih med Avstrijo in Turčijo Avstriji in sicer ogrski državni polovici. V Belgradu so se nekoliko oddahnili. Poudarjajo, da se bo konferenca vzlič eventualnemu sporazumu med Avstrijo in Turčijo moral ozirati na srbske zahteve. Ministrstvo Velimirovičevu bo demisijoniralo in stvorilo koalicijsko ministrstvo, kateremu bo načeloval Pašić.

Kar se Turčije same tiče, izgubljo mlaidoturki vednobolj na vplivu. V zbornici se grupira nacionalna stranka okoli svečenikov.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Portugalski časopisi že dalje časa sumljivo namigavajo, da bodo izbruhnili nemiri. Republikanski mestni del je pod najstrožjim nadzorstvom. Ministrski svet je izvršil obširne odredbe za varnost kraljevo. Na mestnih vogalih so se prikazali veliki lepaki, ki pozivajo k uporu proti vladarju. Že od 11. t. m. je med vsemi iz inozemstva do

da bi bila Ljubljana potresni epicentrum, da so te vesti neopravilene. Če bi bil zadnji potresni sunek izhajal iz Južne Avstrije, ne bi bilo mogoče, da bi bil sunek močnejši v Benetkah kot v Ljubljani. Najjednostavnnejše tolmačenje je to, da se je oni, ki je v Rimu opazoval, zmotil. Potresni teren je tudi pri zadnjem potresu bila Italija. Menim, da ta potresni sunek ni bil v zvezi s potresom v Messini in da se v Ljubljani ni bati močnih tresljajev.

Ij Aha! Poroča se nam: Ravnatelj nemških predstav, Wolf, je zagrozil slovenskim biljeterjem, da jih bo odpustil iz službe, ker baje oni poročajo v javnosti, da je nemško gledališče vedno na pol prazno, itd. Zdaj pa si je mož premislil in vsled odločnega nastopa biljeterjev — zlezel pod mizo! Nič ne pomaga tako smešno maščevanje, ko v Ljubljani vsak čevaljarček, da poje nad nemškim gledališčem čuk že: Memento mori!

Ij Občinski svet ima izredno sejo v torek, dn. 19. januarja 1909 ob petih zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: Poročilo o dopisu županovem glede ustavnosti mestne zastavljalnice; o nenadnejškontraciji mestne blagajne dn. 19. novembra 1908; o prošnji »Slovenske filharmonije« v Ljubljani za letno in za izredno podporo; o proračunu zaklada splošnih ustanov za leto 1909; o proračunu mestnega zaklada za leto 1909; o prošnji »Slovenske filharmonije« za delegovanje treh občinskih svetovalcev v njen odbor; o porabi dotacije za božičnici na I. in II. mestnem otroškem vrtcu; o dopisu županovem v zadevi nadaljnega vzdrževanja obrtnih nadaljevalnic; o odloku deželnega odbora, s katerim se je razveljavil sklep občinskega sveta glede stavbnega dovoljenja za neke prezidave v hiši dr. pl. Valente v Franciškanskih ulicah; o dopisu mestnega magistrata glede prezidave kanalov v mestni klavnici; o prošnji Emanuela Zolinke za odpis polovice stroškov za začasno polaganje vodovodnih cevij v njegovo viho ob cesti na Rožnik št. 5; o proračunu mestne elektrarne za leto 1909; o dopisu županovem glede premembe sklepa občinskega sveta, tičočega se vožnega reda električne cestne železnice na Dolenjski cesti in revizijo voznega tarifa. Tajna seja. Poročilo o prošnji neke šolske služkinje za zvišanje službenih prejemkov; o proračunu potrebuščin za leto 1909; o prošnji Franca Breskvarja za podelitev gostilniške koncesije in enake prošnje Ivana Markežiča.

Ij Predpustna veselica podružnice državnih slug v Ljubljani v hotelu »Union« dne 23. t. m. mnogo obeta, kajti trditi se sme, da je priredba za to predpustno veselico, bodisi glede dekorativnega dela dvorane, kakor tudi glede postrežbe taka, da bo gotovo zadovoljila vsakega obiskovalca ter mu bo gotovo ostala v prijetnem spominu.

Ij Socialni demokratie v ljubljanski tobačni tovariši so pa res krunski ljudje. Ko je v deželnem zboru dr. Lampe poročal o deželnih financah in predlagal, da se pobirajo dosedanje deželne doklade in so časopisi prinesli tudi zaznamke višine doklada, so v tobačni tovarni rdečkarji zagnali grozen hrup. No, sedaj pa imate, vse bo dražje. »Klerikalci« zahtevajo doklade na meso itd. Duševne revce niso znale, da so te doklade staro breme. In taki učenjaki hočejo poučevati ljudstvo. Skoraj za počit.

Ij Slovenska elektroinstalacijska obrt, Fr. S. a x, na katerega današnji inserat opozarjam, uvaja in popravlja telefone, hišne telegrafe, šibkotočno razsvetljavo, preskušuje strelovode. Priporoča izvrstne incene gospodinjske telefone (za hujinje).

Ij Nova slovenska manufakturana trgovina na debelo. Gospod Franc Souvan ml., ki je pred kratkim kupil od g. Grobelnika manufakturano trgovino na debelo, je dal zdaj obesiti svoj samoslovenski napis na steno hiše: Franc Souvan, sin, skladšče manufakturnega blaga na debelo. — Tudi tvrdka Mikusch je dala napraviti zdaj samoslovenski napis.

Ij Samoslovenski ulični napisi in hišne tablice so naročene in dospo v kratkem v Ljubljano.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. Vnovič opozarjam na prelepo, izredno zanimivo dramo »Simone«, ki se igra danes zvečer ter je posnet po krasnem romanu Champolovem.

KAKO JE V MESSINI?

Najnovejša poročila poročajo, da so glavne ceste v Messini že očistili. Sicer je pa vse nespremenjeno. Pokopati morajo še 50.000 trupel.

Tedenški pregled.

Deželni zbor je ta teden deloval v odsekih, kjer so se pretresavali nujni predlogi, katere smo našeli v zadnjem sobotnem

Slovencu. Med zasedanjem je umrl poslanec Ivan Lavrenčič iz Vrhopola na Višavskem. V četrtek, petek in danes so bile zopet javne seje, v katerih se je razpravljalo o navedenih nujnih predlogih, ki so bili sprejeti. Za slovensko univerzo je glasovala vsa zbornica. Uložili so še nove predloge: grof Barbo, naj se nakaže bivšemu deželnemu glavarju pl. Deteli častna nagrada; liberalci pa nujni predlog, v katerem so obžalovali, da je vlada dala premalo krme liberalni zvezi slovenskih zadruž. Dr. Lampe, naj se pooblasti deželni odbor, da dovoli deželni prispevek za nujne cestne zgradbe; dr. Zajec, naj se ustanovi štipendij po 700 K za medicince iz Kranjskega; dr. Lampe, naj deželni odbor poroča o ustanovitvi kmetijskih tečajev; Matjašič za podporo pogorelcem na Božjakovem.

Državni zbor se snide 20. januarja.

Finančno poslopje v Ljubljani je dobilo tudi slovenski napis, ki je na prvem mestu; ravno tako glavna zaloga tobaka.

Umrl je župnik v Križah pri Tržiču, Fr. Porenta in v Stari Loki oče prelata Kalana; v Ljubljani v uršulinskem samostanu mati Bernarda Raktelj.

Godovi prihodnjega tedna:

- 17. januarja: Ime Jezusovo;
- 18. januarja: Sv. Petra stol v Rimu, Priska;
- 19. januarja: Kanut, Marij in Marta;
- 20. januarja: Fabijan in Boštjan;
- 21. januarja: Neža;
- 22. Vincenc, Anastazij;
- 23. Zaroka Marije, Emerencijana.

Darovi.

Za ljudski sklad

so darovali: Kat. pol. društvo v Ljubljani 10 K; poslanec Piber 40 K; poslanec Drobnič 60 K; deželni odbornik Jarc 20 kron; poslanec Lavrenčič 60 K; neimenovan 100 K; neimenovan 20 K; poslanec Demšar 60 K; poslanec Zabret 30 K; poslanec Košak 20 K; poslanec Hladnik 5 K; poslanec Bartol 60 K; poslanec Pogačnik 60 K; poslanec Dimnik 40 K; župan Zurec 2 K; kapelan Ježek 1 K; trgovec Lenger iz Žir 10 K namesto venca za g. † poslanca Lavrenčiča.

Za katoliško društvo rokodelskih po-močnikov za napravo nove dvorane daroval v gostilni g. Tomaža Bizilja neimenovan 2 K 40 vin.

Za obmeđne Slovence v Št. Ilju daroval Dragotin Majce, Iv. Pip, Jos. Černivec, I. Verhovec, Marija Glinšek 4 K 50 v.

Za S. K. S. Z. Omizje pri Činkolu za zastonjsko vino 2 K.

Telefonska in brzoljubna poročila.

NOTRANJE POLITIČEN POLOŽAJ.

Dunaj, 16. januarja. Baron Bienerth je ozdravel in je danes v daljši avdijenci poročal vladaru o notranje-političnem položaju in o pripravah za češko-nemško enketo. Enketi bodo povabljeni tudi zastopniki drugih narodnosti, da se informirajo o razmerah na Češkem in da eventuelno posredujejo. Ogrski min. predsednik Weckerle je bil danes ob 11. uri dopoldne pri cesarju. Poročal mu je o situaciji in o programu dela ogrskega državnega zbora. Najprej pride na vrsto davčna reforma, potem kongrua, po izbistrenju položaja rekrutna predloga. Danes bo Weckerle konferiral z Aerenthalom in Bienerthom o vojaških zadevah. Značilno je, da je takoj, ko se je Weckerle pripeljal na Dunaj, odpotoval prestolonaslednik Fran Ferdinand s svojo rodbino v St. Moritz. Prestolonaslednik je najodločnejši nasprotnik zadnjic objavljenega kompromisa v vojaških zadevah.

SUSPENDIRANI POŠTNI PODRAVNA NATELJ.

Praga, 16. jan. Podpredsednik pravkega poštnega ravnateljstva Nemec Sloboda, ki ni hotel izvršiti naredbe o ureditvi jezikovnega vprašanja pri praških poštah, je nemudoma nastopil dopust in je bil danes od trg. ministrstva suspendiran. V nemških krogih je radi tega silno razburjenje.

VELIMIREVIČEVO MINISTRSTVO ZOPET DMISIJONIRALO.

Belgrad, 16. januarja. Ko se je danes po pravoslavnih božičnih praznikih zopet sešla srbska skupščina, je Velimirevičev ministrstvo zopet podalo kralju svojo demisijo.

Krč

Polažujejo, odvajanje urejajo, prebavo pospešujejo pri nas vsak čas Fellerjeve odvajalne Rabarbara kroglice z „Elsa-kroglico“ 6 škatljike franko 4 K. Naročite pri E. V. Fellerju v Štabici, Elsa trg 84 (Hrvatsko). Vlado.

Ij Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko« bo v petek, 29. januarja, ob 6. uri zvečer v deželnem muzeju »Rudolfinumu«.

Doječe matere

dobe nove moči z uživanjem Scottove emulzije.

Utrujenost

jenja, otrok postane rdeč in zadovoljen bolj kakor prej. Scottova emulzija daje materi moč in pogum v vsakem slučaju in je vrheta prijetnega okusa in lahko prebavljiva.

Cena originalne steklenice
2 K 50 vin.
Dobi se v vseh lekarnah.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

BUDIMPEŠTA 16 januarja

Pšenica za april	12 47
Pšenica za oktober I. 1909	10 73
Rž za april I. 1909	9 93
Oves za april	8 47
Koruza za maj I. 1909	7 22

Efektiv 5 ceneje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m. sred. zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opera-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
15. 9. zveč.	732·1	5·0	sl. jzah	oblačno		
16. 7. zjutri	33·6	4·0				0·0
2. pop	34·2	6·2	sl. zah.			

Srednja včerajšnja temp. 1·40, norm. — 2·50.

Zahvala.

Ob nenadomestni izgubi našega izkreno ljubljenega, predobrega soprona oziroma očeta in brata, gospoda

Ivana Lavrenčiča

samo prejeli toliko in tako iskrenih dokazov odkritega sočutja, da se moremo le tem potom zanje primerno zahvaliti. Našo najtoplejšo zahvalo naj tedaj sprejmo vsi, ki so kakorkoli sočustvovali z nami ob prebitkih dneh, predvsem pa vsi mnogoštveni prijatelji in znanci nepozabnega pokojnika, ki so priheli od bližu indaleč, da mu izkažejo poslednjo čast. Iskreno hvalo smo dolžni vsem, ki so na katerikoli način lajšali bolest predragemu rajniku ter njega in nas tolažili v bolezni in o prerani smrti.

Bog bodi vsem obilen plačnik!

Vrhpolje, p. Vipavi 16. jan 1909.

Rodbina Lavrenčič-Kovačeva.

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Razpošiljam na vse kraje sveta, kakor: ure, verižice, prstane, uhane, zapestnice, namizne oprave in okraske, šivalne stroje i. t. d. — Cene najnižje.

: Se priporoča za obilni obisk in naročila z velespoštovanjem :

FR. ČUDEN, Ljubljana, Prešernove ulice

: urar in trgovec, delničar švicarskih tovarn ur „UNION“. :

Naslov zadostuje

Fr. Čuden
LJUBLJANA.

Ceniki s kole-darjem tudi po pošti zastonj.

Čudež industrije

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu de avnih moči. Pooblaščen sem izvršil ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13·80 in sicer:

6 kom. nafinješki namizni noževi s pristno an-gloško klinjo;
6 kom. amer. pat. zrebr. vilič iz enega komada;
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavilnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebr. zajemalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebr. zajemalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašč za podklado;
2 kom. električnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. našljenečna stolnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13·80.

Vseh teh 42 predmetov je poprep stalo K

Podružnice:
Praga z meninicami: Graben 15, Main stran, Mest ulica 17, Baden, Brno, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberk, Mödling, Novi Jičín, Písek, Zvítava in Liberce.

Meninice na Dunaju:
L. Wollzelle 10, Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vojai Rennwaga), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstrasse 22, VII. Mariabrunnstrasse 70, VIII. Lerchenfelder strasse 132, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblingler Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba „MERCUR“
DUNAJ, I., Wollzelle 1.
Akc. kapital K 20,000.000. Res. zaklad K 8,000.000.

Najkulantnejši
:: nakup in prodaja ::
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.
:: Zamenjava in eskomptiranje ::
izzrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Najboljše klavirje prvovrstnih dunajskih tvornic in harmonije=

amer. sistema prodaja in izposoja najceneje edina narodna trdka

Alfonz Breznik, Gradišče št. 11 (blizu nunske cerkve)
Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbenih Matic“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli prepičati o blagovnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odpelčila. — Desetletno jamstvo. — Najceneje ugaševanje. 2079 52-2

3440 Telefon 177.
L. Tomažič
zaloga piva
v Spodnji Šiški pri Ljubljani
Gospodom gostilničarjem in p. n. slav. občinstvu priporočam
zagrebačko in češko pivo

Puške:
Lancaster od K 26—, Flobert-puške od K 850, pištole od K 2—, samokresi od K 5—. Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko.
F. DUŠEK v Opočno štev. 77 Češko. 28

J. KORENČAN
Ljubljana
trgovina norimberškega in galanterij. blaga na drobno ... in na debelo. ...

Velika zaloga pletenin
kakor: nogovice, srajce, maje, - spodnje hlače, otročje - obleke itd. 2575

Ure! **Milko Krupes Gramofoni!**

uror, Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3. Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tulja nikel. žepnih in različnih stenskih ur, vsake vrste budilk, zlate verižice, prstane, uhane, bisere z dragulji. Srebrno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovješte slovenske plošče od K 3 naprej. Vsi tu navedeni predmeti se točno in po nizki ceni popravljajo. 2393 29

Staro zlato in srebro kakor tudi draga kamenje kupujem ali vzemam v zameno. Ceniki na zahtevo poštnine prosto.

!! Prvo slovensko !!
c. kr. oblastveno potrjeno 18 91
učilišče za Široko risanje
Fransa Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobi se tudi kraj po životni meri.

Dragotin Majce
čevljarski mojster
Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovčini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v oblika naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovitev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna! 3292 4

F. K. Kaiser
puškar v Ljubljani,
Šlemburgove ulice št. 9.

priporoča svojo zalogo raznovrstnih pušk, samokresov, lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov), kakor tudi umejetnini oganj po najnižjih cenah. Popravila pušk, samokresov, biciklov točno in solidno. Cenovniki zastonj in poštne prosto. 51 12-2

Svoji k svojim!
Vsakovrstne slamnike
priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
tovarna slamnikov v Stobu **Fran Cerar** p. Domžale pri Ljubljani.
Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.
Vzorci na razpolago. 3294 (6) **Cene primerne.**

Ivan Jax in sin
Dunajska cesta 17, Ljubljana.
Kolesa iz prvih tovarne Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.
Šivalni stroji
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno.
: Adlerjevi : pisalni stroji.
Ceniki zastonj in franko.

SLIVOVKA
tropinovac
kranjski brinjevac
775 104-16

Odlikovane v Parizu.

se dobi v sodib od 80 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v
veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Košterjeve pivovarne.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborni pivo.
Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).
Pošiljatve na dom sovjema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri
domači specialni tvrdki.
Tehničke ocene in načrti
zastonj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzojavi: Lachnik, Ljubljana

Veletrgovina železa „MERKUR“

Peter Majdič, Celje

se priporoča cenjenim odjemalcem.

Od 25. dec. 1908 do 25. jan. 1909

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

prima slanino brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1·50 II. vrste kg. 1·30

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1·40 II. vrste kg. 1·20. 3098 (38)

Elija Predovič.

— Karol Ravšeka nasledn. —

Schneider & Verovšek

— trgovina z železnino na drobno in na debelo —

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 16

priporočata svojo bogato zalogu najnovnejših trajno go-rečih peči vsake vrste od prirostih do najfinnejših, predpečnike, posode za premog, mizne štedilnike in železne dele k zidanim štedilnikom, nadalje kuhiško posodo, okove za stavbe in pohištva, ter orodje najboljše kakovosti. Znano največja zalogu poljedelskih strojev samo prve vrste. Ceniki na zahtevo zastonj.

2673-26-7

Tovarna

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Znamka F. L. P.

Izdelek nedosežen glede **trpežnosti, elegance in priležnosti** in tedaj **najboljši izdelek** monarhije, kar priznavajo tudi vsi merodajni strokovnjaki. Naj tedaj nikogar ne pre-motijo hvalisanja z drugih strani in naj vsak kupi le **čevlje** z znamko **F. L. P.**

Edina prodaja za Kranjsko:
JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogu krasnih

nagrobnih vencev

in 3077-16

trakov z napisimi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
CENE BREZ KONKURENCE!

40.000 *m²*

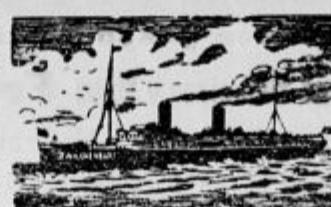
zemljišča na prodaj, ob državni cesti, 10 minut od Ljubljane, kjer je najživahnejši promet z Gorenjsko. Proda se v celoti ali pa tudi polovica.

Lega je krasna, razgled romantičen na snežnike in okolico in najzdravejši zrak Kranjske dežele, zares pravcat raj Gorenjske.

Nahaja se v bližini prihodnje mehanično-železniške delavnice in kolodvora; prostor je velepomenben za tovarne, hotele, vile, letovičarje ali za kaka druga podjetja.

Naslov se poizve pri upravnosti »Slovenca«. 3479 (3)

Avstrijski Lloyd, Trst „Thalia“.

Zabavne vožnje po morju.

Dvoje potovanj po Dalmaciji

iz Trsta od 3. do 12 februarja in od 15. do 23. februarja. Cene od 200 K višje za vsako potovanje. 95 5-2

V Palestino in Egipt

iz Trsta od 2. do 27. marca. Cene od 650 kron višje.

Velikanoč na morju (Južna Italija, Grško, Dalmacija) iz Trsta od 1. do 16. aprila. Cene od 450 kron višje.

V vseh cenah je vpoštetna vožnja po morju in hrana brez pijače.

Prospekti, pojasnila in prijave pri Avstr. Lloydu v Trstu, pri R. Ranzingerju v Ljublj. kakor tudi pri glav. zastop. Avstr. Lloyd, Dunaj I. Kärntnerring 6.

Babica ANA TRTNIK roj. Kapele

ki je bila tekmo dvanaest let v službi kot **šolska babica** pod vodstvom gospoda prof. pl. **dr. Valente**, naznanja, da stanuje sedaj

na Poljanski cesti štev. 9

in se priporoča velec. rodinam, zagotavljajoč vsikdar najskrbnejšo postrežbo.

Znamka F. L. P.

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26
priporoča svojo dobro urejeno zalogu raznih očal, ščipalcev, daljnogledov, topomerjev, zrakomerjev itd. Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in cenno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatnine in srebrnine.
Nikel ure od gl. 1.90 do 10.-
Srebrne ure . . . 3.00 - 40.-
Zlate . . . 13 - 250.-
Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

Potniki v Ameriko
Kateri velijo dobro, po ceni in
za nosilno potovati naj se obrejo
Simona na Kmeletku
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsekratna pojasnila dojig se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

VINO

1647 26

izvrstno, iz vinskih goric, slavnih izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kleteh poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »Kmečka gospodarska zadruga v Medoših (Korte)« pošta Pirano - železniš. postaja Portorož (Istra). Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K hektu na debelo in po 28 K hektu na drobno. Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hektu na debelo in po 22 K hektu na drobno postavljeno na postaje.

Domača tvrdka!

Luka Vilhar

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4
tik novega poslopja Katol. tiskarne
izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila na
vsake ure, zlate, srebrne in nikelnaste ure, dalje
veržice, prstane brinmo. 2824 52-1
Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor matilnice, gepeljni,
slamoreznice, ščitilnice, preče
za sadje itd. 1739 7

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
št. 1., Valvazorjev trg št. 6.
In zakaj: zato, ker so dotedni stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni,
ker se istih proda na tisoče in tisoče ko-
madov in se ravno radi tega, ker se jih iz-
deluje v velikih množinah, dobivajo po
nizkih cenah. Moji stroji se povest
jako priljubljeni. - Obratite se na
mojo tvrdko pri nakupu stavbnih po-
trebščim, portland-cementu, traverzu, že-
leznikih lin in druge različne železnine
in raznega orodja, nagrobnih kršev, tehnike.

H. SUTNER

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana . . . Mestni trg nasproti rotovža . . . Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo vseh prvih in najboljših vrst pravih švi-
garskih zlatih in srebrnih žepnih ur, najbolj slovenih znakov, kakor: Schaffhausen, Glasshütte, Omega, Biodes, Urania, Roskopf itd., zlatih in srebrnih veržic, obeskov, okraskov, zaponk, uhanov in prstanov, z navadnimi in brillantnimi kamni, pravega srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov iz kina srebra. Vedno največja izbira v najnovejših salonskih urah ter specialitetu v stenskih urah s kukavico, budilk i. dr.

Zahtevajte moj veliki cenik, ki ga tudi
po pošti pošljem za-
stonj in pošt. prost.

Razpošiljanje
blaoga na vse
kraje sveta!

2568 24-14

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastvene koncesijonirane potovalna pisarna
za Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Slovenska trgovina!

Katinka Widmayer

pri „solncu“ za vodo
v mestni palači.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogu ravno došlih
damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila,
otroke oblike, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zalog
belega perila za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke.
Največja zaloga umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in na-
grobnih vencev s trakovi. - Vezanje cvetlic točno po naročilu. - Za
kupčevalce na debelo najnižje cene. 2552-16

Niz cekene!

Telefon št. 155.

Telefon št. 155.

Prvi, najstarejši slovenski zavod za
plakatiranje in snaženje stanovanj

3245 6 priporoča velespoštovanjem

PETER MATELIČ, Ljubljana, Škofje ulice 14.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-
vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo
kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov,
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-10

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Založnik c. kr. avstr. državnih gradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših tačnah in v velikih izberuh
priporoča 112 52-22

Ivan Soklič.

Pod tramče št. 2. Postaja elek. telefona.

Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju,
Kranjsko.

Največja proizvajanja priznano najboljših
pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki iz-
virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in
dado kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar
je zlasti za gospode pekovske mojstre ne-
precenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku,
Bolcanu, Inomostu, Tridentu, Zadru, Slijetu,
Ercegnovem, Kotoru, Sarajevem.
Brzovci: Valjični mlin, Kranj.

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
od 8 krom mesečno naprej, se takoj
ali za pozneje oddajo v novoza-
jenih hišah na Predovičevem
selu poleg Ljubljane. — Več se
izvle pri E. Predoviču, Am-
brožev trg 7, v Ljubljani.

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk - štambilijev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 4

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

**V Ameriko
in Kanado**

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s Cunard Line

644 44 Bližnji odhod:

Iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia,
23. februar, Carpathia, 4. marca, Slavonija 17. marca.

Iz Liverpoola: Lusitania največji najlepši parnik
6. februar, 27. februar, 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29.
maja 1909. Mauretania 23. jan., 13. februar, 6. marca, 4.
aprila, 24. apr., 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odilek, Ljubljana, Slovenske ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Hajvečja tvojka za godbene instrumente in gramofone v Pragi.

GRAMOFON

I. praske tovarne za godbene instrumente, orkestrijne

Diego Fuchs, Praga

je najboljše božilno in novoletno durilo.

Zaloga na drobno: Vaclavov trg 13.

Zadnja novost: dvostranske plošče za vsak gramofon a K 4.—

„PRAHA“ Velikost: 29×29×14 cm.
Fino poliran, natančno po slikki, cvetlični lvnik v raznih barvah, kolesje se navija med igranjem. — Cena K 28.—

„MOSKVA“ Velikost: 31×31×15 cm.
Fino poliran in bogato okrašen cvetlični lvnik v raznih barvah, kolesje se navija med igranjem. Cena K 32.—

Novi ljubljanski komadi.

Godba c. in kr. pešpolka štev. 27, kapelnik Teodor Christoph.

X 100307 Triglav, koračnica, Fučíkova

X 100302 Naprej, koračnica.

X 100303 „Mladi vojaki“, koračnica iz operete „Rokovnica“, Parma.

X 100304 „Sokol“, koračnica, Wavřinek.

X 100305 La Bora, koračnic, Zitta.

X 100306 „U boju“, zbor iz opere „Zrinski“ Zajc.

X 100293 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovenskih pesmi, I. del.

X 100294 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovenskih pesmi, II. del.

X 100295 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovenskih pesmi, III. del.

X 100296 „Hrvatski Dom“, potpuri iz jugoslovenskih pesmi, IV. del.

X 100297 Pozdrav z Gorenjske, valček, Parma, I. del.

X 100298 Pozdrav z Gorenjske, valček, Parma, II. del.

X 100299 „Venček slovenskih pesmi“.

X 100299 Predigra iz opere „Graničari“, Zajc.

X 100300 Fantazija iz operete „Caričine amazonne“, Parma.

X 100301 Medigra iz opere „Ksenija“, Parma.

Ženski dvospov.

X 104201 Gorska rožica.

X 104214 Slovenskim mladenkam, H. Volarič.

Obširni, bogato ilustr. ceniki vseh razun navedenih aparatov, ki so vedno

Pošilja se samo v zalogi, na željo zastonj in franko.

proti povzetju!

Nepovoljno vzemam tekom treh dni franko nazaj.

3297 5

Pozor!

Slovenska modna trgovina

modni salon za moderne damske klobuke

A. VIVOD - MOZETIČ, Ljubljana

Stari trg 21, filialka v Kranju na Glavnem trgu

Vse najvdanejše priporočaj velecenjenim damam.

Klobuke sprejemam v popravilo.

Slovenec

2977 52-1

Skupna rezerva sklepom 1907 Upravno premoženje sklepom 1907
čez stotisoč kron. 3 milijone šeststotisoč kron.

Zadružnikov čez 550.

GLAVNA POSOJILNICA

registr. zadružna z neom. zavezo v Ljubljani,
pisarna na Kongresnem trgu št. 15. nasproti nunske cerkve
obrestuje hranilne vloge po

3418 10

4 3/0
— 4/0

t. j. K 4·75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do
dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se
sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Računi poštne hranilnice štev. 49086.

Telefon štev. 135.

Stavbno, umetno in konstruk-
cijsko ključavnictvo.

Hidraulicne vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

Ljubljana, Slomškova ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovšini v izdelovanje vseh v stroko spa-
dajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajline mize, ograje na mirovoru
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verando, stolne križe, štedilnike, strelo-
vode, železna okna, železne stole itd.

Specialitet: valjčni zastori in solnčne plahite po najnovješčem sistemu s samodvigalnimi
operami brez vijakov.

Podjetje betonskih stavb! Brata Seravalli & Pontello

Ljubljana, Slomškova ulice št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, posta-
mentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodomotov, korit in vodo-
vodnih muščev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz
5060 mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamočne opeke. 52-9

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastop. svodov patent „Thrul“.

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice II.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko
spadajočih naročil kakor: povečevanje,
reproduciranje, fotografiranje tehničnih
predmetov, interjerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

LJUBLJANA, Turjaški trg štev. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospodske sobe. Preproge, zastorji,
modroci na vzemeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

2823 52-12

Hajcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parnik

„Severonemškega Lloyda“

iz Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki

Kaiser Wilhelm II.

Kronprinz Wilhelm,

Kaiser Wilhelm d.

Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobitne v Ljubljani edino-le pri

2886 55

Eduard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena rečena in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadno države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesечно.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Domače slovenske tvrdke.

Bričci.

Franchetti Engelbert, bričci in prodajalec parfumov, Sodniške ulice 2.

Kelšin Stanko, bričci, Kopitarjeve ulice 1.

Cerkv. orodje in elekt. svetila.

Kregar Ivan, izdelovatelj cerkvenega orodja in posode ter elektr. svetil, Elizabetna c. 3.

Čevljariji.

Medic Fran, čevljarski mojster, trgovina čevljev za gospode, dame in otroke, Sv. Petra cesta št. 2.

Zamljen Ivan, čevljarski mojster, Kongres. trg 13

Čevljarne.

Herisch Josipina, trgovina s čevljimi Židovske ulice,

Stor Julija, trgovina čevljev za gospode, dame in otroke, Prešernove ul. 5.

Treć Karolina, najstarejša trgovina obuvala, Pogačarjev trg 1.

Zibert A., največja zalogičevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Črkoslikarji in pleskarji.

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. laktirja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeve ul. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Fotografi.

Krema Ludovik, fotograf. Sv. Petra cesta 27.

Rovšek Davorin, fotografski zavod, Kolodvorske ulice 32–34.

Gostilne in restavracije.

Mikuž gostilna, Kolodvorske ulice 3.

Plzenski sanatorij pri Roži, plzenski prazdroj v steklu, Izvir. napoln.

Restavracija Avg. Zajec, Sodniške ulice 6.

Galanterijsko blago.

Bahovec Jernej, trgovina s papirjem in galanterijskim blagom, Marijin trg poleg Prešernov. spomen.

Dobrič Emil, galanterija, igrače in predmeti za tujce, Prešernove ul. 9. (Poleg glavn. pošte.)

Hribar Dragotin, zalogičevljednic, pisemskoga papirja, Šelenburgove ul. 4.

Kenda Veronika, trgovina s papirjem, Dunajska cesta 20.

Kenda Veronika, zalogičevljednic, Dunajska c. 20.

Korenčan I. Zalogičevljednic na debelo s pletenimi nami, galanterijskim in norinberškim blagom. Stari trg 5.

Petričič Vaso, trgovina z galanterijskim blagom, Mestni trg 21.

Praznik I., trgovina s papirjem Stari trg 24.

Prodajalna "Katoliškega tiskov. društva", Kopitarjeve ulice 2.

Skulj A. trgovina s papirjem, Poljanska c. 12

Izdelovalnice drož.

Golob Fran & Jos. Polak, jugoslovanska izdelovalnica drož, Sv. Petra c. 9.

Zaloker Maks, I. jugoslovanska tovarna drož, Kladezne ul. 17. Rečne ul. 5.

Kamnoseki.

Čamernik Ignacij, umetni in stavbeni kamnoseki mojster, Komenskega ul. 28.

Vodnik Alojzij, kamnoseki mojster, Kolodvorske ulice.

Kleparski.

Remžgar Ivan, kleparski mojster, Florijanske ulice 15.

Ključavnica.

Rebek Josip, ključavnica mojster, Francovo nabrežje 9.

Klobučarji, krznarji:

Krejči A., kranar in zalogičevljednik klobukov, Končni trg.

Knjigarno.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznice.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zalogičevljednik obleke, Prešernove ulice 9.

Lukič A., konfekcija za gospode in dame, dečke in otroke, Pred škofijo 19. Glej, inserat.

Rovšek Marija nasl. Davorin Rovšek, trgovina izgotovljenih oblek in oblačilnega blaga, Kolodvorske ulice 35.

Lekarne.

M. Ph. Čižmár Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčev trg.

Lekarna M. Leusteka pri Mariji pomagaj Resljeva cesta št. 1.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotova.

Lesni in sitarski obrt.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zalogičevljednik otročjih vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Pakič M., prvi kranjski lesni, košarski in rešetarski obrt. Sanke. Pogačarjev trg.

Mizarji.

Dogan Ivan, mizarški mojster in zalogičevljednik, Dunajska cesta 19. Glej inserat.

Praprotnik Simon, stavbno mizarstvo, in izdelovanje omara za led s stroji, Jenkove ulice.

Trink Alojzij, mizarški mojster, Linhartove ulice, štev. 8.

Vehar Ignacij, mizarški mojster, Gradaške ulice 12.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve) ulice.

Grobelnik I., trgovina z manufakturnim in modnim blagom. Pred škofijo št. 1.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s suknjenim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Petkosig Josip, manufakturna trgovina, Stari trg 4.

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Mišlav, klavc, Lingerjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Fran Ksav., manufakturna trgovina na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

Souvan Fran Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

Modno in mešano blago.

Boltar Josip, trgovina z mešanim blagom, Florijanske ul. 17.

Magdič Pavel, modna trgovina narodne vezenine, trakovci, zastave, znaki, Prešernove ul. 7.

Orehek Matej, trgovina z mešanim blagom, Kolodvorske ulice 26.

Pri nizki ceni (Žargi) zalogičevljednik zimskih potrebščin in potrebščin za krojače in šivilje, Sv. Petra cesta 2.

Skušek Engelbert, modna trgovina za gospode, Mestni trg 19.

Sinkovič A. dediči, modna trgovina, Mestni trg.

Verbič And., trgovina z mešanim blagom, Turjaški trg 1.

Widmayer Katinka, trgovina z mešanim blagom „pri solncu“. Pogačarjev trg 3.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturo in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Opreme za neveste in ženine.

Šarc Anton, domač izdelek rjuh in oblačil od jednostavnega do najfinješega. Sv. Petra cesta 8.

Alešovec Marija, perilo za gospode in dame, opreme, učilišče za šivanje perila, Elizabetna cesta štev. 6.

Šarc Anton, domač izdelek srajc in korsetov, krič in spainih srajc. Sv. Petra cesta 8.

Knjigarno.

Knjigarno.

Knjigarno.

Šarc Anton, srajce za gospode, spalne srajce, spodnje hlače. Sv. Petra cesta št. 8.

Platno.

Šarc Anton, platno za rjuhe in za telesno poto. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, prti, prtiči, brisalke, robci, namizne oprave za kavo i. t. d. Sv. Petra cesta 8.

Pralnica in svetlolikalnica.

Šarc Anton, parna pralnica z električnim obratom. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, svetlo-likalnica ovratnikov in manšet. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, pranje in likanje bluz, zastorov in finega perila.

Pekarje.

Bizjak Terezija, pekarja, Poljanska c. 25.

Jenko Avgust, pekovski mojster, Marije Terezije cesta 7.

Žužek Karol, pekovski mojster, Florijanske ulice 8.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, sprejema hranične vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Slaščičarne.

Bischof Rudolf, slaščičarna, Poljanska c. 22.

Zalaznik Jakob, slaščičarna, kavarna in pekarja, Stari trg št. 21.

Sobni slikarji:

Peteck Anton, sobni slikar na Poljanskem nasipu 52.

Stavbeniki.

Hlebš Jernej, zidarški mojster, Hradeckega predmestje 28.

Ogrin Ivan, stavbeni podjetnik, Karlovska c. 5.

Treć Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zalogičevljednik blaga, spirita, žganja, moke, otrobov in kruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Šober, trgovina z spec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Kham Franc, trgovina špecerijske in delikatese, Miklošičeva cesta št. 10.

Leskovic & Meden trgovina špecerijskega kolon. blaga in dež. pridelkov, Jurčev trg 1.

Lončar Josip, trgovina z moko in mešanim blagom, Sv. Florijana ulice 7.

Mencinger Štefan, trgovina s špec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta 18.

Mencinger T., trgovina s špec. blagom in delikatesami. Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Pavčič Božidar, trgovina z manufakturnim in specerijskim blagom, Zaloška cesta 5.

Perdan Ivan, trgovina s specerijskim blagom, Ljubljana, Cesarja Jožefa trg.

Sark Fr., trgovina s špec. blagom, dež. pridelki in moko, Kolizej.

Sekula Jos., špecerijska trgovina, zalogičevljednik žime in morske trave, Sv. Petra c. 14.

Sušnik A., trgovina špecerijske, železnine in raznih barv, Zaloška c. 21.

Šarabon A., trgovina s specerijskim blagom, žganjem in deželimi pridelki na debelo in drobno.

Turk Jos. prevažanje blaga in podjetnik, Ra-dečega cesta štev. 3.

Turk Jos. lastnik prvega slovenskega pogre-bnega zavoda.

Visjan Fran, izdelovatelj vozov Kolo-dvorske ul. 25.

Zidar Jos., glavni zastopnik za kranjsko hrvatske veležganje za silovko in tropi-novec A. Hermanna v Varaždinu, Dunajska c. 31.

Zidar Jos., različna zastopstva, komisija trgo-vina z žitom, trgovina z lanenimi tropi-nami na debelo, Dunajska cesta 31.

Zupančič Ivan, metlar, Karlovska c. 6.

Opozka: Ako se oglašata vsaj dve tvrdki ene vrste, dobita poseben oddelek.

Po svetu.

Nemško obrambno delo. Občina Ku-nowald na Nižjeavstrijskem je sklenila, darovati za vsakega prebivalca v občini dva vinarja za šulferajn. Leta 1908 je bilo ustanovljenih 338 novih podružnic šulfe-rajna.

Važen odlok glede praznovanja 1. maja. Delavci neke tovarne pohištva so dne 1. maja izostali od dela, dasi je podjetje odklonilo zahtevo po prostem 1. majniku. Podjetje je nato tožilo delavce na odškodnino, a je v prvi instanci izgubilo tožbo. Pri vzkljencem sodišču je povdral zastopnik podjetja, da je že v bistvu delavske pogodbe, da delavci ne smejo izostati od dela kar tebi nič meni nič. Če delavec, predno ni odstopil od pogodbe, izostane, je pogodbo prekršil in je kriv. Po triurnem posvetovanju je sodišče ugo-dilo pritožbi podjetja in obsodilo delavce, da morajo vsled po svojevoljnem prazno-vanju 1. majnika tvrdki nastalo škodo po-vrtni.

Conan Doyle nevarno obolel. Slavni pisatelj Šerlok Holmesovih povesti Conan Doyle je nevarno obolel. Predvčerajšnjim so zdravniki na njem izvršili težko ope-racijo.

Deset resnic za žene. 1. Boj se prvega prepira; če pa nevarnost prepira vendar preti, pa brzo končaj; v tem slučaju si namreč ti zmagovalka. 2. Ne pozabi, da si poročena z možem in ne z Bogom, da te namreč njegovi nedostatki ne razoča-raj. 3. Ne muči ga redno z izsiljevanjem denarja, temveč glej, da izhajaš z določeno tedensko svoto. 4. Če tvoj mož slučajno nima srca (kar pa ni verojeto), ima brezvomno želodec; dobro storiš, če se mu zato s kako dobro jedjo prikupiš, kajti moško srce gre navadno skozi kuhično. 5. Včasih, toda ne prepogosto, mu pusti zadnjo besedo, veselilo ga bode, tebi pa tudi ne bode napravilo sivih las. 6. Beri razven notic kdo se je poročil, kdo je umrl, tudi drugo vsebino dobrega sloven-skega krščanskega dnevnika, kakor je n. pr. »Slovenec«, za katerega mej svojimi znankami agitiraj, in bodi poučena o različnih dogodljajih, ki se dogajajo v in-ozemstvu; mož se bo o prilikah čudil, da lahko tudi doma govori o dnevnih dogod-kih s svojo ženo. 7. Bodи vedno — tudi v »špetiru« — uljudna s svojim možem. Spomni se, kako si gledala nanj, ko je bil še tvoj ženin. 8. Včasih mu pusti nekoliko več vedeti, kot veš ti, to bode njegov moški ponos bolj utrdilo, tebi pa tudi koristilo, če mu jedenkrat priznaš, da si se zmotila. 9. Če je mož pameten, mu bodi priateljica, če je pa tepec, išči torej ti njegovega prijateljstva. Povzdigni ga, to-da ne kleči v prahu pred njim. 10. Spoštu sorodnike svojega moža, posebno mater; mati njegova ga je ljubila veliko prej ko ti.

Prostozidarska loža spremenjena v katoliško cerkev. Francosko nadškofovsko mesto Auch je te dni praznovalo izreden dogodek. Nadškop Ricard je blagoslovil krasno poslopje, katero so zgradili za svojo ložo prostozidarji, katera je pa sedaj spremenjena v katoliško cerkev. Nadškop je bivšo prostozidarsko ložo, sedanjo katoliško cerkev, posvetil Presv. Srcu Je-zusovemu.

Profesuro za zrakoplovstvo je nemški naučni minister ustanovil na univerzi v Göttingenu.

Židovsko gledališče na Dunaju. V kratkem odprejo na Dunaju židovsko gledališče, kjer bodo uprizarjali komade Ži-

dovskih avtorjev in dela narodno-židovske tendenze. Gledališče se otvoril pod po-kroviteljstvom židovskih poslancev. — Ljubljanski nemški igralci, pojrite svoji k svojim!

Nova bolezen. Iz Benetk javljajo: V okolici Bionbina se je pojavila nova bolezen, ki ji podlegajo zlasti žene v blago-slavljenem stanu in porodnice. Doslej je umrlo nad 200 žen.

Umrl je v Sarajevu v 54. letu sta-rosti ravnatelj tamošnje preparandije Gjuro Bujher, hrvatski pisatelj.

Poslano.

Zima kruta, nikako kurivo ne zadostuje. Šota, drva, premog, Klara-briketi itd., vse bo kmalu že preslabotno.

PAULUS-BRIKETI kot najmočnejše kučlo, (8000 kalorij) izdajo še največ. Že z enim komadom kot kurivni pridevek (gori blizu 6 ur) je uspeh izboren, in stane komad s 1500 gramami samo 10 vinarjev. — Najmočnejši premog je sedaj tudi

Paulus kosovni premog (6000 kalorij). Cene nič zvišane. Oboje priporoča samozalogar

J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica 3. Telefon 32. 101 3-2 Telefon 32.

V najem se da takoj za več let tako imenovana 3-2

Huberjeva gostilna v Bovcu z zemljiščem ali brez zemljišča; več se poizve pri G. Lavtižarju v Kranjski gori.

Mizarskega pomočnika in 1 učenca sprejme

Anton Hrovat, mizar na Breznici, pošta Žirovnica, Gorenjsko. 134 1-1

Vabilo na 120 1-1

redni občni zbor

„Prvega ljubljanskega delavskega konsumnega društva“

vpisane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil

dne 31. prosinca 1909, ob 4. uri popoldne v prostorih „Slovenske kršč. socialne zveze“.

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zборa;
2. Poročilo odbora;
3. Odobritev računov;
4. Volitev odbora;
5. Sprememba pravil;
6. Raznotrosti.

Dostop k občnemu zboru imajo le člani.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Iščemo nevest

ki si žele nabaviti opremo; ravno tako kupite blago za domačo porabo najceneje v tkalnici

BRATOV KREJCAR

Dobruška štev. 9117, Češko.

Prepričajte se in naročite si še danes po znižanih cenah:

111 1
6 kosov rjh 1a v velik. 150/200, K 15— pošt. prost. 6 kosov rjh 1a, 150/200, K 16·50
6 irlandske preje 1a 20m 11 K
1 ducat batistasti žepni robcev 3 K
30 m najboljših ostankov, popolnoma brez napake,

3 do 8 m dolgih za K 24—, poštnine prosto.

(Vzorec ostankov se ne razpolijajo.)

Vzorec platnenega in bombaž blaga zaston in poštnine prosto.

Domača elektro-tehnična obrt -

FR. SAX

- elektrotehnik -
Gradišče št. 17.

Uljudno javim, da sem otvoril elektroinstalacijsko obrt ter se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi za uvajanje vsako-vrstnih signalnih in varnostnih električnih naprav, kot hišnih zvonov, budilk, telefonov itd. Upeljujem in preskušujem strelovode na njihovo odvodno zmožnost na znanstveni podlagi.

Izvršujem tudi druga v mojo stroko spadajoča narečila.

Postregel budem vestno in točno.

• Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

Velespoštovanjem

FR. SAX, domača elektrotehnička obrt v Ljubljani

Gradišče št. 17.

(130 1)

Izborna priložnost za nakup
za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje.

40 do 45 metrov ostankov K 15—

sortirano v barhentu za bleke, 78 cm širok, krasni vzorci modnega cefirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izbrano obdelano domača platno, kanaš, za posteljne prevleke, brisače, kuhične brisače Dolgost ostankov 6–10 metrov, zajamčeno brez napak in veleprima kakovost, perilne barve. Ako ne ugaja, denar takoj nazaj. Najmanjša naročila 1 zavoj za poskušnjo 40–45 metrov K 15— po povzetju pošilja

133 4-1

tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.

Med. univ. dr. Josip Buh

bivši večletni vseučiliščni asistent v Gradcu, ki je služboval kot sekundarij po vseh oddelkih deželne bolnice v Ljubljani in prakticiral tudi po drugih bolnicah in zdravilnih zavodih

s tem vladno naznanja,

da se je nastanil kot praktični zdravnik na Vrhniku.

Stanuje v poslopju „Ljudske posojilnice“ I. nadstropje.

Ordinira od 9.—12. ure dop. in od 2.—3. ure pop.

Ob nedeljah in praznikih ordinira samo dopoldne. ::

Vrhnik, dne 15. januarja 1909.

49 3-1

PO NEDOLŽNEM

brezplačna knjiga

Svetujemo torej vsakemu, bolniku, zlasti takim, ki jih mučijo nervoznost, nevrastenja, revmatizem, bolezni v križu in glavi, želodčne in črevesne slabosti, onemoglost srca, ohromelosti in vseh vrst slabosti, da posluje spodnji kupon na naš naslov, in mi mu dopošljemo takoj 64 strani obsegajoči ilustrirano knjigo brezplačno in franko.

Elektroterapevtička ordinacija, Dunaj, I. Schwangasse štev. 1, s 3. I. nadst.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

elektroterapevtičko ordinacijo na Dunaju I.,

Schwangasse 1, s 3. I. nadst.

Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-

Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime: Naslov:

17. I. 1909.

132 1-1

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000 -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih

1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Prvi Kinematograf Pathé

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarne „Europa“. Vsako soboto in sredo nov program! Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. ur. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure pred stave po znižani ceni. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz pive svet. pariške tvor. Pathé Frères. Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvrišujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je

Kapilar št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljak (luskin) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v., 2 lončka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac št. 65 Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 3146 10—5

Proda se hiša

iz proste roke v zelo ugodnem kraju, pripravna za obrt ali trgovino v Škofiji Loka 97, Poizve se ravnotam. 104 3—2

Perje za postelje in puh

7899 priporoča po najnižjih cenah 52—9
F. HITI pred Škofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašiju, bolih v prsih, prehljenju v grlu, hriposti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašiju, tuberkulozi itd. 3144 10 6

Delovanje izborna, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 v. in po povzetju, ali če se pošije denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošije. — Prosimo, da se naroča naranost od

P. JURIŠICA, lekarnarja

v Pakracu št. 65 (Slavonija).

Velika zaloga raznih slovenskih plošč in gramofonov

cenki od gramofonov in plošč na razpolago.

Fr. P. Zajec
urer in optikar
Ljubljana,
Stari trg, štev. 26.

Vsek dan sveže puštne krofe priporoča

J. Zalaznik, Ljubljana
Stari trg štev. 21.

Bdina zaloga izvirnih Ameriških čeyljev

Avstr.-ameriška zaloga čeljev v Ljubljani.
Poleg kavarne „pri Slonu“. Pazite natančno na firmo.

2825 26—

Majcenojš dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR v Ljubljani

Pred Škofijo štev. 19. — Stari trg štev. 4.
Prešernove ulice štev. 4. 163 3—2

Popravila točno in ceno. no

Oznanilo.

Zaradi bolezni svoje žene oddajam svojo
dobro upeljano 3—2

veliko trošljino
z mešanim blagom
Ignac Morič na Jesencah, Gorenjsko,
pod zelo ugodnimi pogoji takoj za več let
v najem.

Ponudbe sprejemam in pogoje stavim sam.

Solidna postrežba!

Pozor!

Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

Josip Škerlj
spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Ivan Dogan,
mizarski mojster,
Medjattova hiša štev. 19.

Ivan Rebek-a
ključavnica mojstra Celje.

Stanovanje

v samostojni hiši v Trnovem se takoj odda. Poizve se v gostilni „pri Mesarju“ pri dolenjski mitnici. 55 5—5

Mladenč 25 let star, slovenskega in nemšk. jezika zmožen, želi vstopiti v službo kot hišnik ali oskrbnik na kaki graščini. Naslov pod Šifro „hišnik št. 100“, Kranj poste restante. 40 3—3

Proti katarom

sopilnih organ v, pri nahodu, hričavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 12 II.

**MATTONJEV
GIESSSHÜBLER**

alkalična kieflina

katera se z vesphem rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztopljaljoče, osvežjujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, teles. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varhi. Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarinah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Michael Kastnerju in Peter Lassniku. Ljubljana. 114 52—48

M. DRENIK, Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. — Prediskarija itd.

!!! Velika zaloga telovadske obleke ! ! !

Nizke cene!
Telefon
št. 262.
2 3

Gostilniški prostori in gostilniška obrt
Kramar v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 5
se da v najem (zakup)
potom javne dražbe dne 22. I. 1909 ob 3. popoldne
v sobi št. 36 c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani.
Pogoji pozvejo se ravno tam ali pa v pisarni dr. Frana Poček,
odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30. 99 2—2

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Pedržnica: DUNAJ,
L. Wipplingerstr. 22.

(Ústřední banka českých společenství)

Dej. kap. 7.000.000—
Telegram: „Sporobanka“. Deponiranje kavčij in vadil raznih vrst.
Ekoni menjic same denarnih zavodov.
Bankovne informacie in svete brezplačne.

Odpremno in komisij. društvo „BALKAN“ v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Telefon št. 21-60. Brzojavi: Balkansped.
Žiro račun pri Jadranski banki v Trstu,

Cena češko posteljno perje:
5 kg nov. temen K 9-60, boljše K 13-
, polobel skubljeno K 8-10, belo K 24-
, snežnobelo, kot puh mehko skublj. K 39-
, K 36-42-. Pošilji franko po po-
vzetju. Zamena dovoljena proti povrniti
poštne. Benedikt Sachsel, Lobeš 8. 159

Edonadstropna hiša

na Vrhniku št. 182, pripravna za trgo-
vino ali obrt, z dvema velikima kletima se
proda pod ugodnimi pogoji iz proste
roke. Več se poizve ravnotam. 3241 10

Kdor
hoče sebe ali svoje otroke obvarovali
Kašlja hriposti, katara, zaslanjanja ka-
tara v grlu človeškega in dušil-
vega kašla, naj si omisli zdrav-
niško preizkušenih in priporočenih
Kaiserjevi karamel za prsa
s tremi jelkami.
5500 notarijelno potrjenih spričeval o dobri kakovosti.
Zavoj 20 in 40 vin., škatlica 80 vin. dobivajo se: v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagali“, M. Leustek; Ubald pl. Trnavszy, Jos. Mayer, G. Piccoli, pri „Kroni“ A. Bobine, vogal Rimski in Bleiweisove ceste; Ivan Ojstrčič v Metliki, Jos. Čancík, Ribnica, A. Roblek, Radoljica, D. Pirc, Idrija, H. Brilij, Litija, E. Burdich, Šk. Loka, Hugo Roblek, Tržič, Karol Andričanjič v Novem mestu, Karol Savač v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku. 3017 24-1

Praktična novost!

Scepilnim strojem, Helleria[®] zamorete drva hitro, brez ne-
varnosti in ropota cepiti v
poljubno majhne kose. Dobi-
se v vseh boljših trgovinah
za hišno in kuhinjsko orodje
za ceno K 12-.

Kjer se ne dobi, na-
ročite naravnost pri
izdelovalcu.

Ludovik Heller, inženier
Dunaj X., Laxenburg-
strasse 33.

2846 13-12

Žrebanje že v četrtek.
Jubilejne srečke
za vdovski in sirotinski zaklad „Eintracht“. 2200 dobitkov

1 krona 2200 dobitkov

Glavni dobitek
25.000
kron vreden

Dobe se v c. kr. tobakarnah, loterijah, poštah,
menjalnicah t. d. 3489

Globin je najboljše in najfinješće
čistilo za čevlje.
Dobi se povsod. 780 7

A. Hunc,
Ljubljana, Dvorni trg št. 3
priporoča velikansko izber zimskih sukenj,
kožuhov (kratkih in dolgih), modnih oblek,
pelerin in dr., za gospode in dečke.
Strogo solidna, strokovna postrežba.

Delniški kapital 120,000,000 K

Podružnica

Rezervni zaklad 64,000,000 K

c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta štev. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu,
na giro-račun in proti hranilnim knjižicam,
izdaja obrestovače se blagajniške liste,
dovoljijo posojila na tekoči račun, dalje stavbna po-
sojila, carinska posojila, davčna jamstvena
posojila, hipotekarna posojila itd.

eskompitira menice in devize in priskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma
na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna
pisma, delnice in srečke in daje vestno navodila za
nalaganje kapitala,
priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavcije, služ-
beno kavcije in vadje za udeležbo pri dražbah,
sprejme v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih
upravo in razvidnost,
oddaja proti ognju in vlomu sigurne samoshrambe
(Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter spre-
jema vrednostne predmete (precioze) v hranitev,

zavaruje srečke in izzrebojoče efekte proti izzrebnim izgubi
in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh žrebanju
podvrženih papirjev,
plačuje kupone, izzrebane papirje in valute pri svoji
blagajni,
daje predujeme na vrednostne papirje in blago ter
sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze,
priskrbti za svoje naročnike trgovske informacije v tu-
in inozemstvu itd. itd. itd.

1912 10

Podružnice: Bolcan, Bregenca, Brno, Feldkirch, Gablonc, Gorica, Inomost, Karlovevari, Ljubljana, Lwów, Moravska Ostrovica, Olomuc, Opava,
Pulj, Praga, Podmokli, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrirana zadruga z omejenim poroštvo — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejema kot gotov denar, ne da bi se nih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za stedenje!

Kanonik A. Kalen l. r., predsednik.

Kanonik J. Bučnik l. r., podpredsednik.

sprejema
v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago
in daje na isto predujeme pod zelo povoljnimi
pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulante-
neje. Isto tako kupuje in prodaja vsake vrste blago
po naročilu in na račun svojih naročevalcev naj-
povoljnije. Otvarja carinske kredite, zacarini
blago in daje predujeme na blago ležeče v javnih
skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve
na vse strani točno in brzo, zvršuje reklamacije
in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo
hitro in zastonj.

Izdelane postelje

Iz rdečega posteljnega inleta. Frav dobro
napolnjene. Pernica ali blazina 180 cm dolga,
1,6 cm široka K 10-12-15-16-18-
2 metra dolga, 140 cm široka K 14-16-18-
K 18-21-. Zglavnik 80 cm dolg, 8 cm
širok K 3-5-350 in 4-5-600 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in 50-
čim se eno posteljo K 27-10- boljši K 33-10. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modr-cl iz
prosto po povzetju od K 10- naprej. — Zamena ali nazaj se
vzame proti povrniti poštnih stroškov.

BENEDIKT SACHSEL, Lobeš 910 pri Plizu, Češko.

Rolni na želodcu

izdeča in načelo tolčiba in zdravje z vži-
vanjem pravih Bradyjevih deličnih kap-
ljic, ker se po kratkem uporabljaju tega
staroznega sredstva odstranjujo vse sin-
hosi in neprjetne posledice, kateri vrt-
glavat, slabošč, glavobol, slab prebav-
ljanja, zapros in po teji povzročena utr-
jenost in onemoglost. Ker se pogoste pro-
dujajo poranjenja, zahtevate vedno le
pristno Bradyjeve želodčne kapljice, ki imajo na zunanjem ovitku in navdihu
razen Marijine podobe s cerkvijo kot var-
stveno znakom tudi podpis.
Načarjanje pred ponare-
jem ste, če naročite na-
ravnost pri izdelovalcu C. Bradyju, le-
karni, Dunaj I., Fleischmarkt 1/462, kjer
stane 6 steklenic K 5- ali 8 dvojne
steklenice K 4-50 franko in popolno
brez vsakih stroškov. 2745 6-1a

Zaščitna znamka „Sidro“
Limiment. Capsici comp.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blazujoče in
odvodno mazilo pri prehljenju itd. 1 cca 80 v.;
K 1-40 in K 2- se dobiva v vseh lekarinah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega do-
mačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice
v škatkah z načno zaščitno znamko „Sidro“ potem se
je golovo prej originalni Izdelek

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse štev 8 nova.
Dnevno razpoložljajne. 9357 42-1

